

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljo, razmnožen
na okoli 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodo-
ba« v Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojakom pri krtici, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zasednjeni Evropi.

primorski

dnevnik

8554 AA
DŠREDNJA KNJIZNICA
P.P. 126
66001 KOPER
60100200

Polnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

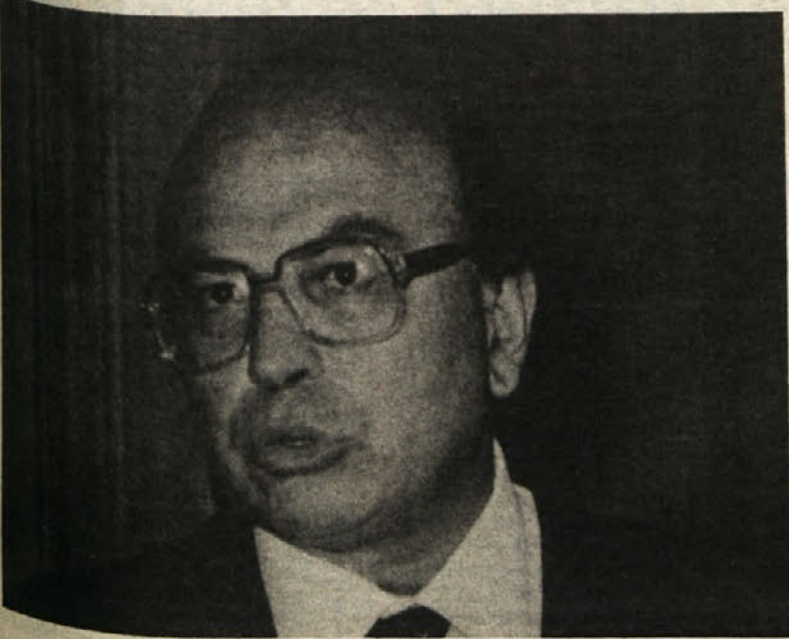
Cena 500 lir - Leto XXXIX. št. 170 (11.586)

Trst, petek, 22. julija 1983

Vse kaže, da se vladna kriza z naglimi koraki bliža koncu

Pertini poveril Craxiju mandat za sestavo vlade

Morda že 8. avgusta razprava o zaupnici novi petstrankarski vladi

RIM — Bettino Craxi je sinoči prejel mandat za sestavo nove vlade. To-krat so se torej uresničile vse napovedi. Že danes bo Craxi začel posvetovanja s političnimi silami, nato pa bo posvetovanja skril na predstavnike petih strank, ki bodo sestavljale novo večino. Po vsej verjetnosti bodo pogajanja dokaj kratka, saj že govorijo o datumu, ko naj bi se začela parlamentarna razprava, to je 8. avgust. Zelo verjetno je, da bo tudi to predvidevanje povsem točno.

To je že drugič, da je Craxi prejel prestižno nalogo, da sestavi vlado. Prvič je bilo to pred štirimi leti, ko je nasprotovanje demokristjanov preprečilo Craxijev poskus, da postane prvi socialistični predsednik italijanske vlade. Danes, kljub skromnemu volilnemu uspehu, napovedujejo vsi uspešen Craxijev poskus. To ne samo zato, ker je bila KD poražena in torej ne more v večji meri oporekati pravic drugih strank, da prevzamejo vodstvo vlade, ne samo zaradi pozitivnega odnosa treh mlajših strank do Craxijevega poskusa, ampak tudi zato, ker je konec koncev sama KD zainteresirana, da pride do sestave Craxijeve vlade čimprej. Težnja PSI, da prevzame vodstvo vlade se pojavlja že zelo dolgo in demokristjani težijo rajši k »izčrpanju« Craxija po nekaj mesecih predsedstva vlade, medsebi, ki bodo polni velikih političnih problemov: od pogodbe kovinarjev,

Branku Babiču nagrada vstaje slovenskega naroda

LJUBLJANA — Ob 22. juliju, dnevu vstaje slovenskega naroda so v številnih krajih Slovenije proslave, mnogo manifestacij pa je bilo že včeraj. Predstavniki družbenopolitičnih organizacij Slovenije bodo danes položili vence k številnim spomenikom, posebna delegacija pa bo položila cvetje na grob predsednika Tita v Beogradu. Sicer pa so marsikje po Sloveniji praznovali dan vstaje z novimi delovnimi dosežki in z otvoritvijo novih družbenih objektov.

Osrednja proslava pa je bila že včeraj v Cankarjevem domu v Ljubljani, kjer so tudi podelili tradicionalne nagrade Vstaje slovenskega naroda. Med letošnjimi nagradjenci je tudi naš tržaški rojak, partizanski prvoborec in ugledni družbenopolitični delavec Branko Babič, ki je prejel nagrado za svojo najnovejšo knjigo »Primorska ni klonila«.

VEČ NA 2. STRANI

Na Poljskem ukinili vojno stanje Amnestija za politične prekrške

VARŠAVA — Poljski državni svet je na predlog parlamenta in vojaškega sveta za nacionalno rešitev včeraj zvečer preklical vojno stanje ter proglasil amnestijo, ki bo omogočila osvoboditev dokajšnjega števila političnih jetnikov. Namesto vojnega stanja, ki je trajalo na Poljskem od 13. decembra 1981, stopijo v veljavo posebni ukrepi, ki dajejo vladi možnost poseganja v samoupravne organe delavcev in ki predvidevajo strožjo disciplino v podjetjih, ki so za državo posebnega pomena. Poleg tega je možna ukinitve delavskih svetov ob ustanovitvi posebne komisije pri državnem svetu.

V svojem govoru pred parlamentom je Jaruzelski dejal, da ne bo ostal na svojem položaju niti ure več, kot bo to imel parlament za potrebno. Poleg tega je napovedal svoj odstop s funkcije obrambnega ministra. Odstopil bo najbrž oktobra po proslavah ob 40. obletnici ustanovitve poljske vojske, dogodek, na katerega je osebno zelo vezan, kot je dejal.

NADALJEVANJE NA DRUGI STRANI

Matura kar uspešna

Včeraj smo izvedeli za izid zrelostnih izpitov na trgovskem tehničnem zavodu Ž. Zois, znanstvenem liceju F. Prešeren in učiteljsku A. M. Slomšek. Številke nam povedo, da je bila matura kar uspešna: na vseh treh šolah je bilo zanj prijavljenih 117 fantov in deklet, 108 jih je preizkušnjo prestalo, 9 je bilo zavrnjenih, ena študentka se po pismenem izpitu ni javila k ustnemu. Dve dijakinji sta si prislužili najvišjo možno oceno, to je »šestdesetico«.

Na trgovski je bilo 45 prijavljenih, od tega pa le pet zavrnjenih. Najvišja ocena je bila 54, najnižja pa seveda 36.

Na znanstvenem liceju je zrelostni izpit uspešno opravilo vseh 39 maturant in maturantov, najvišja ocena je bila 60/60, dosegla jo je Liana Drasek, ki smo jo tudi intervjuvali.

Na učiteljsku se, od 33 prijavljenih ena dijakinja ni javila k ustnemu izpitu, a štiri so bile zavrnjene. Najvišjo oceno — 60/60 — je dobila E. Leonora Zupancich.

VEČ NA 4. STRANI

Dolg sestanek v Vidmu Sporazum na deželi

VIDEM — Delegacije šestih strank, ki sestavljajo deželno večino, so se včeraj v Vidmu skoraj dokončno dogovorile o sestavi nove deželne vlade. Predstavniki KD, PSI, PSDI, PRI, PLI in SSK so dosegli okvirni dogovor o programu, ki ga bodo danes dokončno oblikovali. Govorili so tudi o sestavi nove deželne vlade, v katerih naj bi bilo, poleg predsednika, ki bo seveda ponovno Antonio Comelli, sedem predstavnikov KD, trije socialisti, dva socialdemokrata ter po en republikanec in liberalec. Prav tu pa so nastale težave, ki so bile sicer predvidene, kajti republikanci zahtevajo dve odborniški mesti. Ta spor bodo dokončno rešili jutri, ko bodo odobrili besedilo programa deželne vlade, razdelili odborniška mesta in določili predsednike stalnih komisij. Vsekakor je po včerajšnjem sestanku, ki je bil zelo poglobljen, saj je trajal ves dan, že mogoče reči, da je sporazum za sestavo nove deželne večine že dosežen. Novo vlado bodo tako verjetno izvolili že prihodnji teden.

Septembra konec KVSE

MADRID — Države udeležene kvadrantske konference o varnosti in sodelovanju v Evropi so včeraj odobrile španski predlog, ki predvideva, da se konferenca zaključí v dneh od 7. do 9. septembra. V teh 3 dneh bo na dnevnem redu pet plenarnih zasedanj, ki bodo spregovorili zunanji ministri vseh udeležencev v vrstnem redu, ki so ga določili z žrebom na začetku konference. Španski predlog, čeprav so ga že odobrili, še ni bil ratificiran, ker čakajo na dokončni odgovor Malte na sklepni dokument. Sklenili so tudi, da bodo avgusta konferenco nadaljevali, če se Malta ne bo odločila in odobrila sklepni dokument.

Potresni sunki v Italiji

RIM — Večji del severne Italije je včeraj v prvih popoldanskih urah občutil lažji potresni sunek, ki je bil še toliko bolj občuten v Venetu in na Tridentinskem. Jakost sunka je dosegla 5. do 6. stopnjo Mercallijeve lestvice.

Ugotovili so, da je bil epicenter potresa kakih petdeset kilometrov severo-severovzhodno od Verone. Potres bi bilo kaže pripisati sedanjí visoki temperaturi. Istočasno s potresnim sunkom so prebivalci Asiaga in tamkajšnje visoke planote slišali neke vrste eksplozijo, katere vzroka za sedaj še niso pojasnili. Na tisoče letoviščarjev, ki trenutno preživljajo počitnice v Venetu, se je podalo na ulice. Več krajev je ostalo brez električne energije, kar je povzročilo tudi prekinitev dela v nekaterih tovarnah.

Včeraj ponoči pa so zabeležili rahel sunek tudi v Catanii. Tudi v tem primeru je prišlo do izpada električnega toka in do prizorov paničnega strahu.

Kaže, da je epicenter potresnega sunka, ki so ga zaznali v Catanii bil nekje na pobočjih ognjenika Etna, ki se po svojih zadnjih izbruhih še vedno ni popolnoma umiril.

Bo treba »befano« spet praznovati?

RIM — Med prvimi zakonskimi osnutki, ki so jih parlamentarci predložili po političnih volitvah in ki naj bi bili, vsaj logika tako veva, najnujnejši, je demokristjanski senator Simognari vložil zakonski osnutek, ki predvideva ponovno uvedbo praznika 6. januarja, tako imenovane »befane«. Gre za praznik univerzalnosti krščanske rešitve, pravi demokristjanski senator in ga je zato nujno spet uradno praznovati.

Kot znano so »befano« ukinili leta 1977, češ da je v Italiji vse preveč praznikov in da torej Italijani delajo malo, kar naj bi se poznalo tudi na italijanskem gospodarstvu. Od takrat je mimo že šest let: Italijani delajo več, Italija je država, ki ima v Evropi najbrž najmanj praznikov, italijansko gospodarstvo pa ni da bi se kaj prida popravilo. Morda pa napaka le ni bila v prevelikem številu državnih in cerkvenih praznikov, temveč jo gre iskati kje drugje?

Odstopil je tržaški pokrajinski odbor

Tržaški pokrajinski svet je sinoči skoraj soglasno sprejel ostavko odbora, ki mu je načeloval socialist Clarić. Predsednik je v imenu odbora utemeljil takšno odločitev in dejal, da sodi v okvir spoštovanja dogovorov med strankami.

Pred nedavnim je namreč tržaški pokrajinski svet odobril proračun, pri čemer je bilo odločilno vzdržanje KD. Zato pa bo Krščanska demokracija sestavni del nove večine, iz koalicije laično-socialističnimi silami pa izstopa Lista za Trst.

Približno isti postopek pa bo sedaj na vrsti v tržaškem občinskem svetu, ki bo danes odločal o proračunu.

VEČ NA 5. STRANI

Že 4. avgusta razprava o sodnem postopku proti Toniju Negriju

RIM — Parlamentarna komisija, ki odloča o prošnjah sodnih oblasti, da ukrepa proti članom parlamenta, se bo sestala že 4. avgusta. Razpravljala bo o postopku proti Toniju Negriju. Tako je namreč včeraj sklenilo predsedstvo komisije, ki je imenovala za poročevalca liberalnega poslanca De Luco. Ni pa rečeno, da se bo razprava tisti dan sploh začela, ampak naj bi se začela štiri dni kasneje.

□ RIM — Poslanska zbornica se je sestala komaj dvakrat, poslanci pa so v tem času že predložili 212 zakonskih osnutkov. Največ — dvajset — jih je predložil socialisti Marte Ferrar, sledijo pa demokristjan Carlotto ter socialisti Felisetti in Fian-drotti.

● Poljska

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Kar zadeva amnestijo je glasnik poljske vlade Urban povedal tujim novinarjem, da bo ta ukrep omogočil povratek k normalnemu življenju mnogim državljanom, ki so jim odvzeli svobodo zaradi političnih prekrškov ali pa ker so kršili določila vojnega stanja. Oprostili jim bodo kazni do treh let zapor, vendar pa amnestija ne zadeva osebe, ki so jih obsodili ali obtožili izdajstva domovine, poskusa nasilnega strmolavljenja režima, terorizma, sabotaže in vohunstva. S podobnimi obtožbami pa so aretirali voditelje opozicijskih skupin KPN, KOR in sedem članov naj-ožjega vodstva Solidarnosti.

Pravico do amnestije lahko imajo tudi aktivisti, ki delujejo v ilegali, seveda če se prijavijo milici do 31. oktobra letos. Tujim novinarjem so predstavniki vlade povedali, da amnestija zadeva tudi nekatere od 190 oseb, ki so jih obsodili zaradi političnih prekrškov, o čemer bo odločalo pristojno sodišče. Isto pravico bo imelo tudi 146 oseb, ki so jim odložili prestajanje kazni ter 460 oseb, ki so zaprte v preiskovalnem zaporu. Oblasti jamčijo za varnost in svobodo tudi za nekatere vidne voditelje iz ilegale kot so Bujak, Lis in drugi člani začasnega vodstva Solidarnosti, seveda če se javijo milici v omenjenem roku.

V svojem govoru pred parlamentom je Jaruzelski še dejal, da so bili prisiljeni uvesti vojno stanje, medtem ko je sklep o njegovi ukinitvi zavestna in prostovoljna izbira. Vojno stanje je marsikdaj povzročilo težave, vendar je bilo neizogibno. Predstavniki poljskih oblasti so tudi kritično ocenili poročanje zahodnih časopisov in agencij o dogajanju na Poljskem.

● NADALJEVANJE S 1. STRANI

Pertini poveril Craxiju mandat za sestavo vlade

do evroizstrelkov v Comisu, o katerih je treba odločiti pred koncem leta, pa do dramatičnega gospodarskega stanja in torej do potrebe po sanaciji s predvidenim privajanjem davčnega vijaka.

Včerajšnji dan Pertinijevih posvetovanj je potekal dokaj nezanimivo. Socialdemokrati so Pertiniju predlagali imenovanje Craxija, Spadolini pa ni bil videti nič kaj navdušen in je poudaril predvsem težave sedanje politične krize in uveljavitev republikanske stranke na zadnjih volitvah. Predvidevanja za Craxija se niso spremenila, čeprav dejstvo, da so nastale nove težave v pogajanjih za obnovitev delovne pogodbe kovinarjev ni nič kaj dobrega obetajoče.

Craxi je odšel k Pertiniju ob 19.30 in se je zadržal v pogovoru s predsednikom približno eno uro. Nekaj minut pred 20.30 je generalni tajnik Kvirinela Maccanico sporočil, da je Craxi sprejel mandat, in tajnik PSI je nato sam spregovoril pred televizijskimi kamerami: dejal je, da hoče piskati hitro in prepričljivo rešitev krize, da želi sestaviti stabilno vlado, ki bi ne bila samo rezultat trenutnih potreb, ampak bi temeljila na starih programskih in političnih smernicah. Craxi je tudi poudaril, da mora biti v središču pozornosti nove zakonodajne dobe reforma institucij,

pri kateri morajo sodelovati vse politične sile, tudi tiste, ki so se že opredelile za opozicijo.

Skratka, Craxi daje razumeti, da hoče sestaviti vlado čimprej in to v okviru petstranske koalicije, četudi tega izraza nikoli ni uporabil. Demokristjani se o mandatu Craxiju že spodbudno izražajo, saj njihovo glasilo Il Popolo poleg voščil Craxiju razlaga, da je tajnik PSI »najprimernejši za sporazum v okviru petstranske večine, torej tiste večine, ki lahko edina zajamči trdno vlado in ki je predvsem alternativna komunistični partiji».

Tudi iz največje sindikalne organizacije CGIL je prejel Craxi spodbudne izraze, pa čeprav CGIL pogojuje podporo mandatarjev. Ob koncu včerajšnjega zasedanja vodstva tega sindikata so namreč skoraj soglasno izglasovali resolucijo, v kateri pozdravlja »razbitje monopola KD v palači Chigi« pričujejo pa, da Craxi zavzame jasna stališča v zvezi z nekaterimi političnimi in družbenimi vprašanji.

R. G.

□ AOSTA — Predstavnik Union Valdotaïne odv. Mario Androne je bil včeraj potrjen za predsednika deželne vlade Doline Aoste. Vodil bo sredinski odbor.

Dosežen sporazum za pogodbo kovinarjev malih podjetij

RIM — V Milanu vodstvo Federmeccanice in v Rimu vodilni organi področnih sindikatov FIOM, FIM in UILM, to je treh komponent enotnega sindikata kovinarjev FLM, so včeraj ves dan zasedali in pripravljali odgovor na predlog ministra za delo Scottija za dosego sporazuma o novi delovni pogodbi za kovinarje zasebnega sektorja. Načelno naj bi oba odgovora prispela na ministrov mizo že včeraj, vendar je priprava dokumentov zahtevala več časa, kot je minister pričakoval, po drugi strani pa tudi sam Scotti ni urgiral, da bi pogodbeni stranki striktno spoštovali postavljeni rok.

Celotna zadeva se je namreč pri obeh strankah v zadnjih dneh ponovno zapletla. Federmeccanica mora na primer upoštevati možnost, da bi Fiat ubrala lastno pot v primeru, da bi Gianni Agnelli smatral za nesprejemljiv pristane organizacije na Scottijev posredovalni predlog, glasila FIOM, FIM in UILM pa si tudi niso enaka, tako da opazovalci ne izključujejo možnosti, da bi na ministrov mizo prispeli s sindikalne strani trije različni odgovori. Kakorkoli že, to vprašanje bi moralo biti razširjeno v najkrajšem času.

Medtem je bil včeraj v zgodnjih jutranjih urah dosežen okvirni sporazum za novo delovno pogodbo kovinarjev, zaposlenih v malih industrijskih obratih. Sporazum so podpisali predstavniki FLM in zveze podjetij, organiziranih v CONFAPI. Pogodba, ki zadeva okrog 300.000 delavcev okrog 7000 podjetij, obsega naslednje glavne točke: delavcem se prizna poprečni mesečni povišek v višini 95.000 lir. Dejanska višina plač bo različna od kategorije do kategorije. Delavcem bo izplačana, in to v dveh obrokih, enkratna odškodnina (una tantum) v višini 300.000 lir. Delovni urnik se od 1. januarja 1985 skrči za 40 ur na leto (za nekatere posebne kategorije delavcev se urnik skrči za 48 ur). Glede staležev se obstoječim doda nova kategorija (6/A) za delavce in nova kategorija (9/A) za uradnike. Druge klavzule pogodbe se nanašajo na izredno in nadurno delo, na tako imenovano fleksibilnost ter na bolezenske dopuste in na primere izostajanja z dela. Kar zadeva zadnjo točko, so za namerno izostajanje z dela predvideni disciplinski ukrepi in denarne kazni.

Ugrabitev Emanuele Orlandi

Molk po izteku ultimata

RIM — Minilo je že več kot štiriindvajset ur odkar je potekel ultimat, ki so ga postavili ugrabitelji za osvoboditev Emanuele Orlandi, toda od nikjer nobenega glasu, ki bi vsaj dal slutiti, kaj se dogaja.

Edini novosti sta pismo, ki ga je prejela časopisna agencija ANSA iz ZRN in že četrti poziv papeža Janeza Pavla II. ugrabiteljem, naj se usmilijo deklice.

Pismo iz ZRN je prišlo po letalski pošti. Žig skoraj ni čitljiv. Policijski strokovnjaki, ki so ga pregledali, menijo, da je prišlo iz Frankfurta in da je bilo poslano 17. julija.

O pismu je spregovoril tudi načelnik oddelka za umore pri rimski kvesturi dr. Nicola Cavaliere. Visoki funkcionar je dejal, da je pismo zelo nenavadno in da ga policija obravnava kot vsa druga sporočila (po telefonu itd.).

V pismu, ki je pisano v nemščini, je rečeno: »Ponovno opozarjamo italijanske oblasti in Vatikan. Osvobodite takoj Mehmeta Alija Agca, Serdarja Celebija in druge naše prijatelje! V nasprotnem primeru bodo sledile druge kaznovane akcije. Kot Emanuele Orlandi je mogoče doseči tudi vas».

Dr. Cavaliere je dejal, da ne obstaja noben dokaz za

verjetnost pisma. Pismo bi lahko napisal tudi kak turist, ki je zvedel za zadevo iz časopisov. Vsebinska pa je v nasprotju z zahtevami ugrabiteljev. Prej se je govorilo le o osvoboditvi Alija Agca, sedaj pa tudi o njegovih prijateljih. Kdo pa so? Tu se meče vse v en koš.

Ni lahko za strokovnjake ugotoviti avtentičnosti sporočila, saj gre za prvo pisano besedilo (prej so bili le telefonski pogovori, ali pa oznaka kraja, kjer so ugrabitelji pustili svoja sporočila. Potem še ena čudna zadeva: ugrabitelji niso v tem primeru uporabljali nobene oznake, kot je bil primer Rdečih brigad itd. Ni mogoče ugotoviti nek jezikovni slog (razen spakredane italijanščine na magnetofonskem posnetku in na predvčerajšnjem sporočilu).

Drugi dogodek dneva pa je ponoven poziv papeža Janeza Pavla II. V njem poglavar katoliške cerkve prosi ugrabitelje naj se usmilijo mladega dekleta. Poziv je posredoval tisku namestnik vatikanskega urada Pierfranco Pastore. Papež je na generalni audienci predvčerajšnjim molil skupaj z verniki za osvoboditev Emanuele.

Na domu Orlandijevih v Vatikanu potekajo ure v ne-nemnem trepetanju, pa tudi upanju.

Reakcije na sodbo o razlastitvah

RIM — Razsodba ustavnega sodišča, ki je ponovno razveljavila zakonske določbe glede določanja odškodnin za razlašene nepremičnine, je izzvala vrsto reakcij. Vse so v bistvu negativne, ker se je s tem odprla pravna vrzel, ki onemogoča vsakršno ocenitev in s tem ustavlja vsak razlastitveni postopek tudi za najnujnejša javnokoristna dela. Toda kritike niso naslovljene ustavnemu sodišču, pač pa vsem vladam, ki se od leta 1980 skušane enostavno obiti njegovo prvo razsodbo in niso predložile parlamentu nobenega zakona, ki naj bi pravično uredil snov.

Tako je združenje malih posestnikov ASPI obsodilo nesposobnost vlad, ki so očitno »čakale na čudež«, združenje gradbenikov ANCE je pozvalo novi parlament naj nujno uzakonovi pravne in enostavne norme, pravilne in enostavne norme, ki jih lanski odbornik za javna dela ni svaril pred prizivi, ki jih bodo razlašenci gotovo vložili tudi glede preteklih odškodnin, KPI pa je zahtevala nujno obravnavo njenega devnega zakonskega osnutka.

Ob dnevu vstaje slovenskega naroda

Vrsta prireditev po vsej Sloveniji

Na osrednji proslavi v Cankarjevem domu podlili nagrade vstaje slovenskega naroda

LJUBLJANA — Ob dnevu vstaje slovenskega naroda so bile že včeraj in bodo še danes prireditve po vsej Sloveniji. Letošnje so manj bleščeče kot druga leta, sprico gospodarskih težav.

Osrednja je bila v Cankarjevem domu v Ljubljani in sicer na slovesni seji republiškega odbora Zveze združenja borcev NOB, na kateri so podelili tudi nagrade vstaje slovenskega naroda ter druga priznanja.

Slavnostni govornik predsednik slovenske borčevske organizacije Janez Vipotnik je uvodoma poudaril, da gre sprico težkega gospodarskega stanja za resen trenutek, da pa zato ni treba dvigati preplaha ali strahu, temveč pozvati k popolni mobilizaciji vse kar ima družba na voljo. Ni prvič, da bi v težkih časih poskušali s svojimi računi in računi sami pritiskati na družbo

ljudje, ki jim ni po volji samoupravna socialistična, neuvrščena Jugoslavija. Zato ni treba nikoli pozabiti, da so v samoupravni in socialistični demokraciji postavljeni mejniki za vse protisocialistične in vse protisamoupravne poizkuse. Demokracije bo toliko več, kolikor trdnjeji bo sistem oblasti delavcev. Vipotnik je obsodil tudi idejno neobčutljivost in neopornost ob posameznih idejnih izpadih in se zavzel za odprto načelno in javno polemiko z njimi, saj je to edina pot za razčiščenje stvari in ustvarjanje enotnosti.

Letošnji nagajenci vstaje slovenskega naroda so Alojz Ajdič, Branko Babič za knjigo »Primorska ni klonila«, Tugo Klasinc, Mile Pavlin, Jože Pohlen, revija »Kurirček«, festival »Kurirček«, gledališče Ljudske vstaje in uredniški odbor zbornika »Auschwitz - Birkenau«.

J. P.

Obrazložitev nagrade Branku Babiču

Obrazložitev za nagrado vstaje slovenskega naroda Branku Babiču za knjigo »Primorska ni klonila«:

Branko Babič je del svojih vojnih spominov opisal že v knjigi »Ljudje in boji na Kozari«. V svoji novi knjigi pa govori o Primorski, kamor je bil z odgovorno politično nalogo poslan v začetku leta 1943. Njegova nova knjiga se torej začneja z januarjem 1943, a dotedanji boj Primorcev zoper italijanski škorenj in fašizem je na kratko prikazan v uvodu. Sicer pa Babičeva knjiga »Primorska ni klonila« tudi ne bo bita zgodovinska kronologija primorskega partizanstva. Avtor v njej večinoma opi-

suje lastna, osebna doživetja, zapazanja in vtise. V njegovi memoarski pripovedi nastopajo številne zna- osebnosti a tudi brezimni borci, požrtvovalne kurirke in partizanske mamke.

S političnega vidika je posebno zanimiv Babičev prikaz različnih plim in osek v odnosih med našo in italijansko partijo, oziroma med našimi enotami in italijanskim odporiškim gibanjem. Zelo zanimiva je tudi pripoved o tem, kako množično se je italijansko-govoreči tržaški proletariat vključeval v naš osvobodilni boj in v priprave za osvoboditev Trsta.

Pri večini teh zgodovinskih dogajanj je Branko Babič osebno igral zelo veliko vlogo, vseeno pa v svojih spominih ne postavlja v ospredje sebe, ampak sam boj Primorcev za svobodo in priključitev k matični domovini. In ta boj prikazuje z nje-mu lastno poglobljenostjo in resni-coljubnostjo.

□ MILAN — V Bastii na Korziki so včeraj aretirali Mariso Spina, 31-letno domnevno teroristko, ki je osumljena sodelovanja pri umoru maršala Santora, poveljnika videmskih jetniških paznikov. Francoska policija jo je izsledila s pomočjo mil-lanskih karabinjerjev.

Ob dnevu vstaje, 22. juliju
čestitamo vsem
delovnim ljudem in občanom

**SKUPŠČINA OBČINE KOPER
IN DRUŽBENOPOLITIČNE
ORGANIZACIJE**

hoteli

bernardin

portorož

čestitamo
vsem delovnim ljudem
in občanom
ob dnevu vstaje

Pred srečanjem Strauss - Honecker

BONN — V zahodnonemških vladnih krogih zagotavljajo, da se bo voditelj desničarske kršćansko-socialne zveze in predsednik deželne vlade na Bavarskem Franz Josef Strauss sestal jutri z državnim poglavarjem in generalnim tajnikom komunistične partije Demokratične republike Nemčije Erichom Honeckerjem. Po teh virih se politika ne bosta srečala, kot je bilo predvideno, v Dresdnu, ampak v nečem manjšem kraju severno od Berlina.

Srečanju pripisujejo velik političen pomen, saj bi mogel biti zadnje na visoki državniški ravni med obema Nemčijama, če bo Bonn jeseni zares začel nameščati ameriške «evroizstrelke», kar bi naravno močno razburkalo odnose med državama in na splošno med Zahodom in Vzhodom. Zahodnonemški kancler Kohl pa vsekakor ne računa na srečanje s Honeckerjem pred prihodnjim poletjem.

Malta še vztraja pri zahtevi po konferenci o Sredozemlju

MADRID — Na predčerašnjem 159. plenarnem zasedanju konference za varnost in sodelovanje v Evropi (KEVS) niso zabeležili nobenega napredka zaradi trdne odločenosti malteškega predstavnika Evarista Salibe, da se po-veže vprašanje miru in varnosti v Evropi z napore za mir in varnost v Sredozemlju.

Na drugi strani pa Španija, kot poročajo diplomatski viri, ne bo pristala na letošno prekinitev del konference, ker se boji, da bi morebiti ne-veščen dogodek v prihodnjem mesecu pri odnosih med Vzhodom in Zahodom, utegnil izjaloviti celotno delo madridske konference. Zato se Španija zavzema, da bi vse države podpisale v najkrajšem času predloženi dokument.

Tudi včeraj je konferenca nadaljevala svoje delo, toda stališča so še vedno navzkrižna. Na predčerašnjem zasedanju je delegat iz San Marina priporočil, naj delegacije upoštevajo malteško stališče.

Malteški delegat Victor Camilleri je dobesedno izjavil: «Ne bomo se odrekli v nobenem primeru zahtevi, da se skliče konferenca o varnosti v Sredozemlju... Ne zanima nas, kakšne pritiske bodo vršili na nas: vztrajali bomo pri svojem stališču, pa čeprav bi to povzročilo paralizo madridske konference za evropsko varnost.»

Veleposlanik Camilleri pa je vseeno pristavil, da bo Malta upoštevala kompromisne predloge, toda le pod pogojem, da bo zajamčeno v sklepnem dokumentu sklicanje konference strokovnjakov o varnosti v Sredozemlju. Te konference bi se morale udeležiti vse države področja, v številni arabske in Izrael. V tem trenutku, je dodal veleposlanik, so v teku stiki z nekaterimi državami (Španija, Italija, Romunija, Luksemburg).

Camilleri je pribil, da se ne more ločiti evropske varnosti od varnosti v Sredozemlju, kar je že izrecno priznala konferenca v Helsinkih.

Šef delegacije ZDA
Max Kampelman (AP)

Aretacije sindikalistov v Braziliji

SAO PAULO — Brazilska vlada je z vso ostrino nastopila proti sindikalnim voditeljem, ki so za današnji dan napovedali splošno stavko. Oblasti so sindikalne voditelje «opozorile na nevarnost», ki jo predstavlja stavka. Policija je tudi aretirala več sindikalnih voditeljev, ker so se udeležili pripravljalnih sestankov za današnjo stavko.

Kljub temu predvidevajo, da se bo današnje stavke udeležilo približno dva milijona delavcev. Stavko so oklicali iz protesta proti vladni politiki, ki gre vsa v smeri podpore velekapitalu in na škodo delavskega razreda.

SZ bo izpustila ameriške ekološke

MOSKVA — Ameriška ambasada v Moskvi je včeraj sporočila, da so sovjetske oblasti pristale na izpustitev šestih ameriških državljanov in Kanadčana, ki so jih v začetku tedna aretirali na skrajnem vzhodnem delu Sibirijske. Gre za člane neke ekološke skupine, ki je priplula z Aljaske na sovjetsko ozemlje, da bi protestirala proti lovu na kite, ki ga izvajajo v SZ, in proti krmiljenju živine z mesom teh sesalcev. Ameriška ambasada meni, da bo skupina lahko zapustila sovjetsko ozemlje z istim čolnom, s katerim je priplula iz Aljaske.

Seguel tvega 8 let zavora

SANTIAGO DE CHILE — Za Rodolfa Seguela, predsednika sindikata rudarjev čilskih rudnikov bakra, se sedaj, po izpustitvi na svobodo, začne nova «pravna» pot. Predvsem bo moral sodnikom dokazati, da ni «prevratniški element», kot ga obtožujejo, poleg tega pa si bo moral prizadevati za ohranitev delovnega mesta.

Kot je znano, so Seguela izpustili iz zavora proti plačilu nizke kavicije, vendar je sindikalni voditelj obtožen, da je kršil zakone o zaščiti državne varnosti in bo moral torej v kratkem pred sodnike. Pinochetov režim ga obtožuje prevratniške dejavnosti, ker je organiziral stavke v rudnikih in zaradi te obtožbe tvega do 8 let zavora. Ko je bil Seguel v zaporu, ga je državno podjetje, ki je lastnik vseh rudnikov bakra, odpustilo iz službe. Odvetniki sindikata rudarjev so že vložili priliziv proti temu odpustu, kar pa zadeva proces bi se ta lahko zavlekel nekaj mesecev. Seguel pa je jasno povedal, da ne misli opustiti boja v obrambo čilskih delavcev.

Evroizstrelki jim prija

BRUSELJ — Medtem ko se povsod po Evropi prebivalstvo upira postavljanju izstrelišč za jedrske rakete v bližini svojih domov, saj bi v primeru spopada naravno postali prve tarče, občani kraja Vresse sur Semois v Belgiji so začuda prav nasprotnega mnenja. Pripravljeni so sprejeti predvidene ameriške rakete «cruise», ki jih odločno zavrača občina Florennes v Ardenih, kamor naj bi jih po načrtih NATO umestili.

Na pohlevne Vrešane je brzkone vplivalo vsaj posredno izsiljevanje činiteljev NATO, ki imajo že nekaj let v tem kraju svoje skladišče orožja in so v zadnjih časih razširili vesti, da ga nameravajo zapreti, pri čemer bi izgubilo službo 160 krajanov. Zato je župan Maldague na vrat na nos sklical občinski odbor, ki je izglasoval resolucijo, v kateri zagotavlja, da so pripravljene sprejeti «evroizstrelke» in se sklicuje na vojaško skladišče kot že razpoložljivo «koristno infrastrukturo». Sklep bi moral še ratificirati občinski svet.

Latinska Amerika proslavlja S. Bolivar

LIMA — V Caracasu so se začele svečanosti ob dvestoletnici rojstva Simona Bolivarja, voditelja gibanja za dekolonizacijo Latinske Amerike in za enotnost latinskoameriških držav izpod jarma španske krone. Podobne svečanosti, ki bodo trajale teden dni, potekajo tudi v Boliviji, Peruju, Ekvadorju, Kolumbiji in Panami. V rojstnem mestu Bolivarja, Caracasu, so v okviru «horbe za latinskoameriško enotnost» odkrili spomenik generalu Avgustu Sandinu, vodji nikaragvanske revolucije. V nedeljo pa se bodo tu zbrali predstavniki držav Andskega pakta, da bi vzeli v pretres ukrepe, potrebne za uresničitev medsebojne gospodarske integracije.

Atentat v Bejrutu: 4 mrtvi, 16 ranjenih

Neutolažljiva mati žrtev atentata v hotelu «Summerland»

(Ap)

BEJRUT — Število ubitih pri atentatu na hotel «Summerland» v Bejrutu je naraslo na 4, medtem ko je bilo ranjenih 16 ljudi. Hotel «Summerland» leži v zahodni četrti mesta. Bil je okoli 23,15 predčerašnjim zvečer, ko je silovita eksplozija pretresla hotelski kompleks.

Točnih podatkov o atentatu še ni. Po pričevanju nekaterih oseb je hotel napadla skupina mladih oboroženih mož. Ti so se pripeljali pred hotelski vhod z avtomobiloma ter odprli silovit ogenj z avtomatskim orožjem na stražo pred hotelom. Dva libanonska vojaka sta bila pri priči mrtva. Po vestih iz libanonskih uradnih krogov pa naj bi bil ubit zakonski par, ki je preživel v hotelu medene tedne.

Se bolj pa je zavil v tenčico negotovosti potek bombnega atentata. Po pričevanju nekaterih ljudi so atentatorji poglani v notranjost hotela avto, ki je bil nabit z eksplozivom. Drugi pa trdijo, da je eksplozija povzročila raketa.

Na vsak način je eksplozija povzročila hud požar. Gasilci so se trudili dolgo časa, da so pogasili zublje. Požar je bil viden iz vseh krajev zahodnega Bejruta.

V neposredni bližini hotela, ki je bil tarča atentata je stavba, ki služi za bazo italijanskega mirovnega oddelka v Libanonu. Po izjavah libanonske policije in italijanskih vojakov, ni eksplozija povzročila žrtev med italijanskimi državljani.

Nesoglasja med ministri glede proračunov EGS

BRUSELJ — Sporazumevanje v okviru Evropske gospodarske skupnosti postaja očitno čedalje težavnejše in sicer na vse ravneh, tako med posameznimi državami članicami, kot med raznimi organi (izvršna komisija, ministrskimi sveti in evropskim parlamentom) ki vodijo EGS. Mimo neresenih problemov kmetijske politike, železarstva, deležev posameznih članic deseterice v skupni proračun, se sedaj že zatika prav pri osnovnih dokumentih, ki omogočajo delovanje

Finančni ministri, ki so se zbrali v belgijski prestolnici že predčerašnjim, se na noben način ne morejo sporazumeti ne le o proračunu EGS za leto 1984, ki ga morajo predložiti evropskemu parlamentu v odobritev jeseni, ampak niti o drugem osnutku dopolnil in popravkov k proračunu za leto, ki se pravzaprav že izteka. Nič ni pomagala niti prečutja noč na dvostranskih srečanjih: med raznimi državami ter med ministri in izvršno komisijo ni soglasja niti o predloženih številkah, kaj šele o tem, kako naj bi razpoložljiva sredstva uporabili.

Glede «popravljenega» proračuna za leto, pri katerem komisija predlaga povisek 3.450 milijard lir pri izdatkih (največ za kmetijstvo) se upirajo Francija, Danska in zlasti Nemčija, ki trdi, da so računi komisije «podcenjeni» in da bi vsekakor izčrpali ali celo preseglji vsa razpoložljiva sredstva. Če, kot v tem trenutku kaže, ne bodo dosegli soglasja in bodo prisiljeni spet odložiti odločitev, bo morala EGS že kmalu prekiniti podpore evropskim kmetom.

Mnoge članice, zlasti seveda bogatejše, oporekajo tudi predračunom komisije za leto 1984, ki predvidevajo skoraj 36.000 milijard lir izdatkov, in nočejo slišati o povišanju deležev, kar bi omogočilo dejansko zadostitev osnovnemu smotru skupnosti, to je družbenogospodarskemu uravnovešanju med posameznimi članicami in razvitejšimi in manj razvitimi območji.

BRUSELJ — Izvršna komisija EGS bo od 26. do 29. t.m. proučila predloge o reformi kmetijske politike, ki jih je pripravila skupina izvedencev.

Premestitev izraelskih sil

TEL AVIV — Sklep izraelske vlade, da začne premeščati svoje oborožene sile v Libanonu je po mnenju tamkajšnjih naprednih sil le korak k praktični razdelitvi te države. V Jeruzalemu trdijo, se bodo izraelske okupacijske sile umaknile iz okolice Bejruta in s planin Šufa na reko Avali, kakih 45 kilometrov notraj libanonskega ozemlja, kjer se bo izraelska vojska ustavila za nedoločen čas. Izraelska vojska pa bo istočasno ostala še vedno na svojih položajih v vzhodnem Libanonu in v Dolini Bekaa, kar pomeni, da je ta «umik» le skrajšanje bojne črte in večja koncentracija izraelskih sil na manjšem ozemlju.

Izraelski minister Arens je sporočil, da se bo ta premestitev zaključila tam nekega oktobra, na rekli Avali pa bodo Izraelci postavili pravi elektronski zid, ki bo v praksi delil južni Libanon od ostalega dela države.

Postavlja se vprašanje, kdo bo zasedel ozemlje, ki ga bodo Izraelci zapustili. V Jeruzalemu trdijo, da bodo Šuf zavzele libanonska vojska in francoske sile iz se-

stave mednarodnih mirovnih sil, medtem ko naj bi avtocesto med Bejrutom in Saidom nadzorovali ameriški marinci. Ker za vse to najbrž ne bo dovolj tistih 2.500 ljudi, kolikor jih štejejo skupaj francoska, ameriška in italijanska odprava, bo najbrž število tujih vojakov v Libanonu treba povečati. Postavlja se tudi vprašanje, ali bodo te tri države pristale na okrepitev svojih kontingentov na Bližnjem vzhodu.

Medtem v Izraelu čedalje bolj vztrajno govorijo o možnem Beginovem odstopu. Predsednik vlade je že odpovedal svoj uradni obisk v ZDA «iz osebnih razlogov», prav v soboto pa bo praznoval svojo sedemdesetletnico. S tem v zvezi poudarjajo v Izraelu, da je premier večkrat izjavil, da se bo po 70. letu umaknil iz aktivnega političnega življenja in da ni sile, ki bi ga lahko prepričala, da se potem še ukvarja s politiko. Z druge strani pa obstaja tudi dejstvo, da je obljubil svojim strankarskim kolegom, ko se je leta 1981 udeležil volitev, da jih ne bo pustil na cedilu po dveh letih.

Vzroki «jeklarske vojne» med Italijo in EGS

Italijanski kovinarji bodo danes uprizorili protestno manifestacijo v Bruslju, da bi izrazili svoje odločno nasprotovanje okrnitvi proizvodnje v italijanskih jeklarnah, ki jo v okviru gospodarske politike EGS zahtevajo trije evropski komisarji, pristojni za probleme industrije, Davignon, Andriessen in Ortoli.

Stališče sindikata FLM je od vsega začetka dosledno: zmanjšanje jeklarske proizvodnje v Italiji za 5,8 milijona ton je nesprejemljivo, in to vsaj iz dveh razlogov: prvič zaradi tega, ker je Italija po vojni praktično prenovila svojo jeklar-sko industrijo, in to tudi s prispevki Evropske prenosovne in jeklarske skupnosti, ter bi bilo brez; in drugič zaradi tega, ker bi omejitev proizvodnje, kakršno zahteva EGS, pomenila izbris 25.000 delovnih mest, česar si Italija v sedanjih razmerah absolutno ne more privoščiti. Manj do- sledno pa je v tem pogledu ravnanje italijanske vlade, ki je še do nedavnega prav tako kakor sindikat trdila, da je zahteva EGS nesprejemljiva, medtem ko sta pretekli ponedeljek ministra De Michelis in Bruslju praktično sprejela «navo- dil» deseterice ter si pridržala edino pravico, da bo Italija sama določila obrate, ki jih bo tre- ba zapreti ali zreducirati.

«Kapitulacija» ministrov Pandolfija in De Michelisa v Bruslju ni posebno iznenadila italijanskih poslovnih krogov, ki so seznanjeni s položajem na evropskem tržišču z jeklarskimi izdelki. Stara celina namreč že vrsto let proizvaja več jekla, kolikor ga potrebuje za notranjo uporabo in za izvoz. Rast notranje uporabe zadržuje postopno uveljavljanje drugih, konkurenčnih proizvodov, tako zlasti plastičnih mas.

Že ob koncu sedemdesetih let so posamezne evropske države pod silo razmer začele krčiti notranjo proizvodnjo jekla, Italija pa je nasprotno še večala svoje obrate. Po pregledu, ki ga je te dni objavila EGS, se je proizvodnja jeklarskih izdelkov od leta 1974 do leta 1982 skrčila v Zahodni Nemčiji za 32,5 odst., v Franciji za 31,8 odst., v Veliki Britaniji za 38,8 odst., v Belgiji za 38,9 odst., na Nizozemskem za 25,5 odst. in v Luksemburgu za 45,3 odst., v Italiji pa se je proizvodnja v istem razdobju nasprotno povečala za 0,8 odst. (in sicer s 23,2 na 24 milijonov ton).

Ko se zahtevi treh evropskih komisarjev po skrajšanju jeklarske proizvodnje ni bilo mogoče upirati, sta Pandolfi in De Michelis postavila pogoje, da bi Italija sama določila obrate, ki naj se odpravijo oziroma okrnijo. Od skupne količine 5,8 milijona ton naj bi državno jeklarstvo (Finsider) prevzelo žrtev 3,1, zasebni jeklarji pa 2,7

milijona ton. Pri tem pa ne gre za kvantitativno porazdelitev bremen med javnim in zasebnim sektorjem, temveč tudi in predvsem za ohranitev sedanjega strukture proizvodnje. Državni obrati proizvajajo namreč pretežno tako imenovano ploščato jeklo, zasebni jeklarji pa pretežno paličasto jeklo in Italija si prizadeva, da bi ne nazadovala predvsem na tržišču s prvimi. Seveda se zdaj postavlja vprašanje, kako «pomiriti» zasebne, ki jih bo zadela bruseljska «sekira». Edina rešitev bo menda v tem, da bo država prevzela nase odškodninske stroške za odpravo «znanomanih» obratov. Možna pa je tudi rešitev dolocene integracije med javnimi in zasebnimi jeklar-skimi obrati ter se v tem okviru že pojavljajo prvi predlogi. Tako naj bi na primer v naši de- želi stopili v sodelovanje Italsider iz Trsta in zasebna jeklarska družba Pittini iz Vidma, ki se za- nima zlasti za možnosti racionalnejšega poslova- nja ob uporabi pomoči, s katerim razpolaga ške- denjska železarna. O problemih, ki jih je spro- žila zahteva EGS po skrajšanju jeklarske proizvo- dnje v Italiji bodo razpravljali pristojni ministri držav članic evropske deseterice prihodnji ponedel- ljek v Bruslju, kjer naj bi se izoblikoval tudi do- končen izid «jeklarske vojne» med Italijo in Evropo.

ELIO FORNAZARICI

Tudi drugod problemi zaradi razlašanja

Po sestanku na dolinskem županstvu, zaenkrat še ni v zvezi z razlašitvami v Rovtah nobenih posebnih novosti. Počakati bo treba še nekaj dni, da bodo zadolženi začeli izvajati dogovore.

Vendar pa se v tem obdobju pojavljajo problemi tudi na drugih območjih, kjer bodo tudi gradili nove odcepe hitre ceste ali samo širili še obstoječe ceste. Tako bodo na primer na predelu od Križa do Proseka ustrezno razširili Trbiško cesto, kar seveda pomeni, da bodo razlašili zemljišča, ki trenutno mejijo na cestišče.

Podjetje Place Moulin, ki si je prevzelo ta del načrta, bo potrebne meritve izvedlo od 8. do 10. avgusta. To pomeni, da bo istočasno tudi prevzemalo posest nad izmerjenimi tereni, kot določa italijanski zakon. S tem v zvezi bosta do določenega datuma Kmečka zveza in Konzorcij razlašencev «Naša zemlja» priredila vrsto sestankov, na katerih bi se s prizadetimi lastniki pogovorili o njihovih pravicah ter o samem postopku. Prvi sestanek bo v sredo, 27. t.m. in sicer v Sošcevi hiši na Proseku ob 20.30.

Enotna sindikalna zveza uslužbenec na področju javnih prevozov bo prihodnje dni oklicala vsedravno stavko iz protesta, ker zadolženi dejavniki nečesto pristajajo na takojšnji obnove delovne pogodbe. Prizadeti bodo roke prekrizali seveda tudi na Tržaškem in v deželi F-JK sploh, tako da bo prišlo do zastojev v avtobusnem in železniškem prometu. Potujoče osebe bo stavkalo od 20. ure v nedeljo, 24. t.m., do 20. ure v torek, 26. t.m.

Na trgovskem tehničnem zavodu, znanstvenem liceju in učiteljsišču

Zrelostni izpit uspešno opravilo 108 maturantov in le 9 zavrtnjenih

Na trgovskem tehničnem zavodu Žiga Zois, znanstvenem liceju France Prešeren in učiteljsišču Anton Martin Slomšek so včeraj objavili izide zrelostnih izpitov. V vežah vseh treh šol se je trlo fantov in deklet, ki so drug izza drugega zrlili v razobešene sezname v iskanju lastnega imena, ob katerem je bilo zapisano, če si ali niso zrel, ob tem pa je bila tudi številna sodba, izražena v šestdesetinkah. Treba reči, da je bila matura v splošnem uspešna: od skupnega števila 117 prijavljenih na omenjenih treh šolah ni bil na znanstvenem liceju nihče zavrtnjen, na učiteljsišču preizkušnje niso prestale štiri dekleta, na trgovski pa je označba ni zrel(a) veljala za pet dijakov. Poleg tega velja omeniti, da sta bili doseženi dve «šestdesetici».

TRGOVSKI TEHNIČNI ZAVOD Ž. ZOIS

Prijavljenih 45, pet zavrtnjenih, uspešni pa so bili: Susanna Bandi s 54/60, Sidonia Berdon 54/60, Paolo Calzi 38, Igor Ciacchi 54, Donatella Crisma 45, Edvino Gustincich 48, Rosanna Klun 44, Eleonora Kocijancic 45, Caterina Leghissa 48, Elena Maver 48, Rita Milazzi 54, Gabriella Pahor 40, Gabriella Pecarich 54, Elvis Peric 36, Andrea Pregar 36, Andrea Pupis 52, Vanda Purich 40, Nadia Puzzer 36, Annamaria Suber 36, David Vidali 48, Paolo Vidali 36, Veronica Vremec 38, Pietro de Wal-

derstein 37, Dario Zobec 50, Susanna Zorzut 36, Damiana Bencina 38, Anna Cepar 48, Daniela Cok Pettiroso 40, Branko Crovatin 36, Marco Grahonia 45, Walter Gruden 38, Natascia Kalin 43, Irena Petaros 50, David Poljsak 36, Alessandro Rauber 37, Tatiana Sabadin 42, Davide Sedmak 54, Franco Taučer 38, Paolo Tognetti 36 in Alessandra Živec 44.

ZNANSTVENI LICEJ F. PREŠEREN

Prijavljenih 39, izdelali vsi: Tanja

Coretti 37/60, Livia Corossez 43, Miloš Crismancich 40, Luca Furlan 48, Martina Kafol 42, Jadranka Košuta 38, Veronica Lokar 50, Paolo Magnani 39, Ada Močnik 46, Neva Obersnel 36, Patrizia Orel 40, Cinzia Ostrouska 45, Sara Pertot 43, Magda Samec 43, Eugenio Sancier 48, Stefano Schillani 36, Sara Superina 56, Alessandro Tomsic 36, Peter Volk 40, Barbara Zetko 48, Peter Zupancic 39, Viviana Bukavež 56, Loredana Celea 36, Liana Drascek 60, Nasta Gori 58,

Marco Kojanec 43, Kajetan Kravos 47, Damiana Ota 54, Dinora Peric 38, Gorazd Pučnik 47, Andrej Skrinjar 44, Kristina Spetič 50, Paolo Starce 37, Marco Stocca 48, Mitja Terčec 45, Andrea Vassallo 39, Paolo Vidali 38, Ivan Visentin 42 in Franca Zerial 42.

UČITELJSIŠČE A. M. SLOMŠEK

TRST — Prijavljenih 21, dve dijakini nista izdelali, uspešne so bile: Mara Bertocchi 37/60, Gabriella Daneu 43, Tatiana Deklic 36, Margherita De Luisa 48, Alenka Dobrila 52, Norina Dobrila 37, Marina Gruden 40, Tanja Gruden 40, Elena Kocijancic 46, Majda Legiša 44, Susanna Pecenic 50, Giordina Pisani 45, Nadja Piscanc 45, Marta Sabadin 40, Daria Samar 45, Maja Sossi 36, Silvia Unussi 43 in Eleonora Zupancich (privatistka) 60.

GORICA — Prijavljenih 12, dve dekleti nista izdelali, uspešne so bile: Caterina Antoni 36, Paola Bertolini 38, Tatiana Cotič 45, Bruna Fait 50, Nadja Fait 39, Marta Ferletič 38, Miella Geriolet 52, Vanja Korosec 50, Lucia Lavrencic 51 in Vita Pintar 58.

Na sliki: včeraj zjutraj na trgovskem zavodu Žiga Zois. Eni si ogledajo rezultate na oglasni deski, drugi pa jih komentirajo.

Kakšna bo usoda socialnih storitev?

Župan Rossi, začasna odbornica za socialno skrbstvo Frausinova in načelniki občinskih svetovalskih skupin so se včeraj zjutraj srečali s predstavniki družbenih sil, ki so prejšnji teden ostro nastopili proti krčenju javnih prispevkov za socialno skrbstvo, kot to predvideva proračun, o katerem se bo moral izreči danes občinski svet.

Usoda proračuna je praktično že znana, saj se bo zgodilo isto, kot na pokrajini, kjer je bil proračun sprejet z glasovi laiko - socialističnih strank in LpT ob vzdržanju KD. Socialnim kategorijam je torej bilo na tem, da prepričajo župana in odbor o krivici take porazdelitve stroškov, ki bi prizadela najbolj ogrožene družbene sloje. V upanju, da bo danes, pred odobritvijo proračuna, odbor sprejel popravke, ki jih bodo predstavili v glavnem komunisti.

Vtis, ki smo ga imeli včeraj, ko smo sledili raznim srečanjem, ni nič kaj spodbuden. Z izjemo nekaterih funkcionarjev so župan in odborniki dajali močan vtis, da skrajno pomanjkljivo poznajo problematiko. Celo o interpretaciji deželnih zakonov in pristojnosti za razne službe je vladala velika zmeda, tako da so morali operaterji pojasnjevati položaj. Ni šlo pa le za pomanjkanje informacij. Glavna ovira, da socialne službe ne delujejo, kot bi morale, je v veliki razdalji med vodilnimi politiki in potrebami ljudi. Tako smo na primer slišali župana, kako je zanikal zahtevo ravnatelja psihiatrične službe Rotellija, da bi občina dodelila občinsko stanovanje v Ul. Giustinelli Centru za socialno in zdravstveno pomoč narkomanom, češ da bi to bilo «nevzgojno» za stanovanca tistega poslopja. Pri tem so ga operaterji spomnili, da so narkomani povsod, v šolah, na delovnih mestih, v tovarnah, pred občinsko palačo. Vdal pa se je šele, ko so mu povedali, da bi v stanovanju živeli le «bivši» narkomani.

Na zahteve, predvsem na tiste nujne, ki bi jih klenjenje socialnega stroška povsem izbrisalo, je župan dal predstavnikom in predstavnicam ZZI, upokoencev CGIL, handikapirancev, motorično prizadetih in psihiatrične službe različne odgovore. Okvirno se je strinjal s potrebo, da se ustanovi sklad za boj proti mamilom (ki sedaj ni bil predviden), da se zniža in drugače porazdeli prispevek staršev za plačilo mesečnine v otroških jaslih in za šolska kosila. Bil je sočuten do upokoencev, ki so zahtevali količinsko potenciranje oskrbe na domu, vendar o konkretnih ukrepih se ni izjavil. Zahtevam Centra za motorično prizadete (CEM) je odgovoril z dejstvom, da bo ta služba oktobra prešla pod upravo KZE. Operaterjem centrov za vzgojo in delovno vključevanje (CEO) in neodolnim zaslednim ustanovam CE

ST Ferrariju, ki upravlja to službo, pa je zagotovil 140 milijonov po njegovem nepredvidenega prispevka za formacijo osebja. Teh 140 milijonov je predvčerajšnjim čudežno «iztaknila» pokrajinska uprava, ki jih bo dodelila občini. Kot so poudarili operaterji, pa so to vsoto že imeli vsa ta leta v proračunu, torej vseeno ostaja nespremenjeno znižanje občinskega prispevka za CEO.

Vsi, ki so se včeraj zglasili na županstvu in spregovorili z odgovornimi, so odšli z vtisom, da imajo «maka» v žakljah. Kaj se bo namreč danes zvečer, pred odobritvijo proračuna, zgodilo s socialnimi službami, ostaja neznanka.

Rajonski svet pri Sv. Jakobu se bo sestal 26. t.m. in razpravljal o vrsti vprašanj. Tako bo govor o smeteh, o uporabi javnega kopališča in o pravilniku uporabe javnih prostorov. Razpravljali bodo tudi o gradnji osrednje gasilske postaje.

Enemu najlepših in najstarejših slovenskih spomenikov na Primorskem, Repentabru, preti zob časa. Repentabor, kot pravi ime samo, utrdba, se je znal braniti pred sovražniki, pred krvavimi turškimi napadi, sojenice pa mu niso mogoče zagotovile bodočnosti v našem stoletju.

Že pred petimi leti je repentabski župnik Tone Bedenčič obvestil Nadzorništvo za spomeniško varstvo o izredno slabem stanju celotnega kompleksa, dosegel pa je le popravilo strehe srenjske hiše, za ostalo niso poskrbeli. O propadu Repentabra smo v našem dnevniku že pisali in poudarili, da se niso pristojne oblasti pretirano potrudile, da bi vprašanje rešile. V zadnjih časih pa se zdi, da niso bile vse prošnje in pozivi zaman. Prav zaradi tega smo repentabskega župnika Toneta Bedenčiča vprašali, naj nam o tem kaj več pove.

VPR.: «Ti si že nekaj let tu župnik; kako to, da se samo v zadnjih časih toliko govori o popravilih delih na Repentabru?»

ODG.: «Odkar sem prišel na Repentabor, in tu sem že sedem let, sem takoj uvidel, da so popravila nujna. Župnijski prostori, nekdanja srenjska hiša in cerkev, so bili vsi brez izjeme v zelo slabem stanju. Pet let je že minilo, odkar sem na Nadzorništvo za spomeniško varstvo naslovil prošnjo za popravila dela. Sa-

Pogovor z najboljšo maturantko na liceju Kako si zaslužiš šestdesetico

Izidi letošnjih zrelostnih izpitov zgovorno kažejo, da se je matura dobro iztekla. Če je veselje skupno mnogim, ki so preizkušnjo srečno prestali, bodo s svojim nastopom še zlasti zadovoljni tisti, ki so se pred maturitetno komisijo posebno izkazali in si za to zaslužili visoko oceno. Med temi je tudi dijakinja znanstvenega liceja Liana Drašček, ki je maturo opravila z najvišjim točkovanjem. Ob tem odličnem uspehu smo jo prosili za krajši razgovor. Najprej smo jo vprašali, da se nam na kratko predstavi.

ODG.: «Doma sem iz Nabrežine. Sodelujem pri kulturnem odseku društva Igo Gruden, pojem pa tudi pri nabrežinskem dekliškem pevskem zboru.»

VPR.: «Po vsej verjetnosti sodiš med tako imenovane dobro pripravljene dijakke, ki se mature niso bali. Bi nam najprej povedala kaj o pisanih nalogah?»

ODG.: «Naslovi slovenske pismene naloge so se mi zdeli precej dobri, to pomeni, da si se ob njih lahko razpisal. Taki naslovi pa dijakke večkrat

zavedajo in so zato nekateri kandidati pisali izven naslova.»

VPR.: «Kateri naslov pa si si ti izbrala?»

ODG.: «Najbolj mi je odgovarjal prvi naslov in sicer o pomenu državljanstva v našem stoletju. Naslov pa sem si izbrala, ker se mi je zdel tema še zlasti aktualna. V svoji nalogi sem poudarila, da pomeni danes biti državljan v prvi vrsti, imeti pozitiven odnos do realnosti, to pa je osveščenost, angažiranost in soudeležnost. V spisu sem hotela izraziti misel, da je nujno, da človek ohrani v okviru družbene ureditve svojo samostojnost in suverenost.»

VPR.: «Kaj pa naloga iz matematike?»

ODG.: «Ker smo v šoli veliko vadili, se mi ni zdela naloga pretirano težka. Moram še povedati, da je nalogo nezadostno pisalo izredno malo kandidatov in da so v našem razredu mnogi dobro pripravljani.»

VPR.: «Kateri predmete pa si si izbrala za izpit?»

ODG.: «Kot prvi predmet sem pred-

stavila italijansko literaturo, za drugo gega pa sem predlagala zgodovino. Pripravila sem še referat o italijanski književnosti in sicer o nastanku intelektualca v Italiji v 20. stoletju. Cilj dela pa je bil, da bi skozi slovensko literaturo zaobjela tudi širšo sliko realnosti in izluščila njene antropološke, sociološke in zgodovinske značilnosti.»

VPR.: «Kakšno se ti je zdelo spreševanje maturitetne komisije?»

ODG.: «Način spraševanja mi je precej odgovarjal, saj so profesorji poleg obvladavanja snovi zahtevali tudi poznavanje širše problematike in zgodovinskega okvira dogajanja.»

VPR.: «Po tem odličnem uspehu misliš kaj na bodočnost?»

ODG.: «Na nadaljevanje študija sem že pomislila. Veselila bi me grafika, za kar obstajata tu relativno v bližini samo dve fakulteti, in sicer v Ljubljani in v Urbnu. Težavo pri tem študiju predstavljajo sprejemni izpiti, ki so baje precej zahtevni. Na druge možnosti pa še nisem pomislila.»

Pogovor z župnikom Tonetom Bedenčičem

Repentabor obvarovati pred zobom časa

mi izvedenci so ugotovili, da gre res za nujen primer in odločili, da je treba popraviti strehe celotnega kompleksa. Začeli pa so le s popravili strehe srenjske hiše, popravila dela preostalih poslopij pa so ostala samo na papirju.»

VPR.: «So na Repentabru že kdaj popravljali?»

ODG.: «Popravljali so že, a to so bile, če se smem tako izraziti, samo flikarije. Do globalnih popravil ni prišlo, če izvajamo notranjo rekonstrukcijo cerkve in dela pri srenjski hiši, ki pa, kot je danes vidno, niso bila najboljša. Tudi zvonik in še nekatere dele kompleksa so že popravljali, a ponavljam, resnejših obnov niso opravili.»

VPR.: «Torej v petih letih ni bilo

odgovora. Kako to, da se danes spet začneja popravljati?»

ODG.: «Ker ni bilo odgovora, je bilo nujno ukrepati, zlasti še, ker so začeli nekateri deli strehe župnišča in cerkve udirati. Ukrepati in tokrat konkretno, je bilo, kot pravim nujno. Preko televizije in časopisov smo poslali apel, tako da je novica preplavila vso Italijo. Zdaj lahko rečem, da je ta naš klic na pomoč imel precejšnji odziv in določen uspeh. Nadzorništvo za spomeniško varstvo je sporočilo, da bo popravilo strehe cerkve, ostala popravila bivanjskih stavb pa ostanejo na naših ramah. Spočetka smo namreč mislili, da bo celoten kompleks popravilo nadzorništvo, vrednot denarja pa, ki so nam ga takrat nakazali, je danes padla, tako da ne more več zadostovati.»

VPR.: «Koliko pa bodo stala popravila?»

ODG.: «Za celovito obnovo bivanjskih stavb, bo treba, pravi proračun, 105 milijonov lir. Da smo dela sploh lahko začeli, je bil nujen denar, ki nam ga je preko Kraške gorske skupnosti nakazala dežela. To naj bi nekako bila baza, tej bi se morali pridružiti še drugi viri. V začetno reko, to je petdeset milijonov lir, pa ni do danes priteklo mnogo pritokov, saj so nas v ta namen denarno podprli samo posamezniki in nekatere organizacije. Po vseh cerkvah na Tržaškem smo

organizirali denarno nabirko. V sklopu repentabskih kulturnih dni smo nastopila jazz skupina «New swing». Izkupek prireditve gre za popravila na dela. Hvalavredne bi seveda bile še podobne pobude.»

VPR.: «Kaj pa slovenske banke?»

ODG.: «Tudi do njih sem se obrnil. Obljubili so nam sicer denarno pomoč, pa je nismo še prejeli. Upam, da se bo tudi to čim prej ugodno rešilo.»

VPR.: «Koliko časa bodo trajala popravila?»

ODG.: «To je odvisno od denarja. Rad bi še povedal, da nismo vsakomur s tem deli rešili vseh problemov. Bodo stavbe urejene, bo treba poskrbeti za okolje, ponovno očistiti in obnoviti zidove okoli Repentabra, treba bo popraviti razsvetljavo, tlakovanje poti iz Cola, tlakovanje dvorišča in urediti prostor med srenjsko hišo in cerkvijo za kulturne prireditve.»

VPR.: «Si optimist?»

ODG.: «Seveda. Zdel pa bi, da bi bili še drugi. Zato vabim vse občane, valce dveh velikih praznikov, ki bodo poleti pri nas, Kraške občeti in Repentabor — Repentabor je s svojimi cerkvijo, posvečeno Mariji Vnebovzeto, starodavna romarska pot — da po mislijo na naše potrebe in nas zato podprejo. Pripravili smo že spomeniško značko, ki jo bo vsak od darovalcev prejel.» (nik)

Pokrajinski odbor formalno odstopil Občinski svet razpravlja o proračunu

Sinoč je tržaški pokrajinski odbor formalno odstopil; pokrajinski svet je namreč skoraj soglasno glasoval za predlog predsednika Claricija, ki je v imenu spoštovanja predhodnih dogovorov takšno potezo tudi utemeljil. Zato seveda ne gre za nikakršno presenečenje, kajti vsi so pričakovali takšen razplet po razpravi in odobritvi proračuna.

Glede na dogovore med strankami, ki so težili predvsem k temu, da bi preprečili komisarstvo upravo, se je namreč Krščanska demokracija vzdržala pri glasovanju o proračunu in tako omogočila, da ga je pokrajinski svet odobrila in si v bistvu zagotovila, da bo sodelovala pri upravljanju pokrajine.

Manjšinski odbor na tržaški pokrajini so v zadnjem letu sestavljali predstavniki laično-socialističnih sil in Liste za Trst, ki pa sedaj stopa v opozicijo. Razumljivo je torej, da se je sinočnja razprava pred glasovanjem predvsem osredotočila na o-ceno sodelovanja med listarji in laiko-socialisti ter novega nastajajočega zavezništva med slednjimi in Krščan-

sko demokracijo, ki naj bi se tako vrnila na oblast.

Kot prvi je govoril predsednik Claricija, ki je poudaril, da je odbor kljub velikim težavam dobro deloval in da je učinek opravljenega dela prav gotovo pozitiven. Nakar so govorili predstavniki vseh strank, ki so zastopane v tržaškem pokrajinskem svetu. Kot prvi je protestiral misovski svetovalec Delelli, ker odstop starega odbora ne sovpadajo z izvolitvijo novega. Komunist Millo je obžaloval, da bo po predvidevanjih preteklo precej časa, predno se bodo stranke in to ne v avli pokrajinskega sveta, temveč na raznih sedežih, dogovorile o novi večini.

V imenu KD je Locchi poudaril, da bi se morale vse politične sile obvezati, da bi prišlo do čimširše večine, kajti samo tako bo lahko odbor v miru delal. Predstavnik Liste za Trst Ventura pa je napovedal, da bo njegova stranka vodila konstruktivno opozicijo. Omerito, Tržaško gibanje, je nekoliko podvomil v porajajočo se večino ter dejal, da se s tem onemogoča uresničitev resnično dru-

gačnih rešitev. Svetovalec Slovenske skupnosti Harej pa je naglasil, da je bilo zelo pomembno dejstvo, da so stranke z dogovorom preprečile komisarstvo upravo pokrajine. Martini, PSDI, je še enkrat poudaril, da bi moralo čimprej priti do novega odbora, v imenu PRI pa je Toresella podčrtal, da se njegova stranka vse-skozi zavzema za učinkovito upravljanje. Nekoliko polemičen do izbire lastne stranke in bivših partnerjev je bil listar Marchio. Socialist Čok pa je zatrdil, da se je odbor vse-skozi trudil, da bi koristno deloval.

Tako se je torej sklenila pot Claricijevega odbora, o novem pa bodo po vsej verjetnosti razpravljali po počitnicah. Medtem pa se na tržaški občini še odvija precej podoben proces. Drevo bodo namreč svetovaleci razpravljali o proračunu; tudi v tem svetu bi se morala Krščanska demokracija ob glasovanju vzdržati, kar pomeni, da bo odbor čez nekaj dni odstopil. V novem, o katerem bodo tudi odločali po počitniškem premoru, pa bi morali biti laiko - socialisti in KD, tako kot na pokrajini.

Mačkolje vabijo v borov gozdiček

Kulturno društvo «Primorsko» iz Mačkoli pripravi od danes, 22., do ponedeljka, 25. avgusta šagra v borovem gozdičku, ki je že tretja zapovrstjo, odkar se je društvo leta 1980 obnovilo. Požrtvovalni vaščani že več tednov urejuje prireditveni prostor in pričakujejo številne obiske gostov iz okoliških vasi, pa tudi iz mesta, saj se bo šagra odvijala v prijetni senci borov, na razpolago pa bodo domače jedi na žaru in pristna mačkolijska kapljica. Kioski bodo vsak dan odprti od 16. ure dalje, v nedeljo pa že od 10. ure dopoldne. V petek zvečer bo goste razvedril ansambel Pomlad iz Ricmanj, ki bo nastopil tudi v ponedeljek. V soboto se bo s pričetkom ob 19. uri odvijal koncert godbenega društva iz Proseka, ki ga sestavlja 45 pretežno mladih glasbenikov, ki prvič nastopajo v Mačkoli. Ljubitelji folklorne bodo prišli na vrsto v nedeljo ob 19. uri, ko bodo lahko prisostvovali nastopu ŽPD France Prešeren iz Celja. Več podrobnosti o tej skupini boste lahko prebrali v Primorskem dnevniku v prihodnjih dneh. V ponedeljkovem programu se nam obeta nadvse zanimiva in za naše šagre neobičajna točka: čilska glasbena skupina Mayllku. Tudi o tem nastopu bomo

še poročali. V soboto in nedeljo zvečer bo za dobro voljo in ples poskrbel ansambel Aries. Skratka, v Mačkoli je poskrbljeno za vse tiste, ki si želijo osvežitve, zabave, pa tudi kvalitetnega kulturnega programa.

R. T.

Enotno sindikalno združenje CGIL - CISL - UIL se sestalo z vodstvom Avtonomne pristaniške ustanove in s predstavnik Družbe pristanišni-kov, da bi razpravljalo o položaju pristanišča; tudi ob dejstvu, da so prejeli ta mesec delavci le 50 odstotkov plače.

Ob izgubi dragega očeta

MIRA ŽERJALA

izražajo hčerki Sonji Toros iskreno sožalje direkcija in uslužbenci podjetja Adriaimplex.

† Za vedno nas je zapustil naš predragi mož, oče in nono

Miro Zerjal

Pogreb dragega pokojnika bo jutri, 23. t.m., ob 10. uri iz glavne bolnišnice na pokopališče k Sv. Ani.

Žalujoči: žena Milka, hčerka Sonja, zet Mario, vnukinja Barbara in ostalo sorodstvo.

Opčine, 22. julija 1983

(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

† Po dolgi bolezni nas je 20. julija zapustil naš dragi mož, oče in nono

Viktor Ota

Pogreb bo jutri, 23. t.m., ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnice v dolinsko cerkev.

Žalostno vest sporočajo: žena Gize-la, hči Nadja, vnuka Elena in Štefan, sestre z družinami, svakinji z družinami, nečaki in drugo sorodstvo.

Kroglice, Trst, Krmenka, Lonjer, Ricmanje, Beograd, 22. julija 1983 (Pogrebno podjetje Zimolo)

† Umrla je naša

Gioconda Giovannini

Pogreb bo danes, 22. t.m., ob 10. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v Milje.

Žalujoči: Olimpia z družino Opčine, 22. julija 1983

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega predragega

Nika Samsa

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način z nami sočustvovali v teh grenkih trenutkih.

Družina

Trst, 22. julija 1983

ZAHVALA

Ganjeni ob tolikih izrazih sočutja, ki smo ga bili deležni ob izgubi našega dragega

Oscarja Ienca

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali.

SVOJCI

Trst, 22. julija 1983

(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

Intervju z docentom za ekologijo Giovannijem Abramijem

Morje ni le modra luža, v kateri se osvežimo

Na pokrajinskem festivalu komunističnega tiska je bila predvčerajšnjim debata o zaščiti morja. Skromni publiki, kar je zgovoren dokaz, da se večina ljudi še ne zaveda vedno bolj zaokrobljujočega odnosa živali in rastlin do okolja, v katerega smrtonosno posega človek, so spregovorili univerzitetni docenti, politiki in predstavniki ekoloških ustanov.

Med govorniki je še najbolj izčrpno uokviril problem onesnaženja morja Giovanni Abram, docent za ekologijo na beneški univerzi in član uglednega študijskega centra «Človek in okolje» v Padovi. Prosili smo ga za kratek intervju.

VPR.: «Malo prej smo slišali, da morje ni le tista modra luža, v kateri se poženemo, ko nam je vroče. Vi v svojem posegu predstavljate nov, oziroma bolj aktualen kulturno - političen koncept narave in naravnih dobrin.»

ODG.: «Na kratko povedano, govorim o naravi pomeni govoriti o dobrih, ki so količinsko omejene in o odnosu med njihovim proizvajanjem ter sledečemu izkoriščanju. Industrije, pa ne samo te, pojmujejo naravne dobrine kot dobrine, ki so dane za zastonj. Vanje, konkretno v morje, se lahko iztečejo vsi odpadki, industrijski in človeški; skratka naš od-

nos do morja je kot do greznice. Zato je potrebno, da vključimo tudi naravne dobrine v gospodarski sistem. Če računamo, koliko bo stala ekološka izboljšava predela Jadrana ob izlivu Pada, to področje je med preostalimi mediteranskimi predeli daleč najbolj onesnaženo in bolno, postane jasno, da nas bo vse zelo drago stalo.»

VPR.: «Poglejmo Jadransko morje. Je to bolnik, ki se ga lahko ozdravi, ali mu je že zapisana smrt, kot napovedujejo nekateri?»

ODG.: «Jadransko morje je bolno, vendar ni obsojeno na smrt. Njegova najbolj nevarna bolezen, ima jih namreč več, je evtrofija. Izraz dobesedno pomeni, da je nekdo jedel dobro. V resnici moramo razumeti, da dobro pomeni preobilno. Evtrofično je namreč morje, ki vsebuje preveč gnojil. Zgodi se kot z zemljo: če jo pognojimo, rodi več. Fosfor in dušik, ki se iztekata z odpadki v morje, pospešujeta rast mikroalg (tako imenovanih rdečih alg), ki so v malem številu ugodne za razvoj mikrop planktona in torej za morsko favno, v velikih količinah pa se zaradi pomanjkanja kisika zadušijo. Med procesom gnitja pride do popolnega pomanjkanja kisika in do velikih koncentracij strupenih snovi, kar je usodno za ribe, ki živijo ob dnu, kot so šobci, morski li-

sti, lupinarji, mehkužci in druge vrste. V letu 1979 so na obalnem področju med Milano Marittima in Cesenatico ugotovili 70 tisoč stotov mrtvih ali umirajočih ribjih organizmov. Ta pojav je dobro viden v morskem pasu Emilie - Romagne. Že z obale vidiš ogromen, tudi 100 kilometrov dolg rjavo - rdeč madež, ki se vleče proti odprtemu morju tudi 18 kilometrov. Za to onesnaženje je kriv Pad, ali bolje, krivi so industrijski, kmetijski in turistični odpadki. Hude posledice povzročajo v morju tudi težke kovine, strupi in ostanki naftnih derivatov.»

VPR.: «Ta pojav ostaja omejen ali se širi?»

ODG.: «V kolikor je Jadransko morje zaprto in nima pomembnejših tokov, se širi. Predvsem proti severu, proti Tržaškemu zalivu, ki je v Jadrano kot nekaj slepič.»

VPR.: «Nas še posebno zanima stanje Tržaškega zaliva.»

ODG.: «Tržaški zaliv je po svoji legi tako v srečnem kot v nesrečnem položaju. Dobro je, da je relativno daleč od velikih onesnaževalnih središč, kot so izliv rek. Ker pa je zelo malo verjetno, da bo ostal onesnažen, bo takrat njegov položaj zelo kritičen, saj je daleč od odprtega morja in tokov. Značkrat je glavni problem tržaškega morja prevelika koncentracija okoli

bakterij, ki so v človeških iztrebkih in ki prihajajo v morje iz greznice. Ko ima voda preveliko koncentracijo teh bakterij pomeni, da je v njej premalo kisika in da se torej pospešijo vsi procesi gnitja, itd.»

VPR.: «Kaj pa onesnaženje zaradi naftovoda in predvidene izgradnje premogovne luke?»

ODG.: Razen v primerih, ko petrolejske ladje čistijo svoje cisterne kar v morsko vodo, mislim da stanje ni hudo. Glede premogovne luke pa je potrebna zelo podrobna študija. Tudi v tem primeru so najbolj nevarni nepredvideni pripetljaji, ki lahko povsem spremenijo ekološki sistem določenega področja.»

VPR.: «Kakšna pa je terapija za tega našega bolnika?»

ODG.: «V prvi vrsti je treba ozdraviti reke. Zato pa je potrebno, da spremenijo odnos do naravnih dobrin tako državne institucije kot zasebniki. Zakoni so, treba jih je spoštovati, in uresničevati. Posamezniki pa naj se čimprej in čimbolje informirajo.»

Tržaški šolski sindikat CGIL sporoča, da se lahko nanj zgledajo vsi začasni suplenti, ki so poučevali več kot 180 dni, a niso prejeli vse plače, kljub temu, da so imeli katedro, ali pa, ki jim niso plačali praznikov.

Burja le ublažila soparico

Kot vidimo na gornjem posnetku, si ljudje v teh dneh sila radovedno ogledujejo barometre in sorodne vremenokazne naprave. Vedo sicer, da imamo soparico, saj jo občutijo na lastni koži, vseeno pa jih zanima, kaj vse to izgleda v številkah. Skorajda neznosno soparo, ki je pritisnila na nas predvčerajšnjim, je pozno predsinočnim pričela blažiti burja; če se hotel na postelji ohladiti, si seveda v mestu moral spati z odprtim oknom, kajti veter z vzhoda-severovzhoda sam po sebi ni mogel pregnati toplote, ki se je bila nabrala v stanovanjih. Včeraj opoldne je burja čihala z jakostjo 46 kilometrov na uro, temperatura pa je v mestu znašala 28,2 stopinje Celzija, torej le nekaj manj kot v prejšnjih dneh. Vlaga pa smo imeli 50 odstotkov. Vremenoslavci so včeraj napovedali še dodatni padec temperature, obenem pa, da bo vreme ostalo vsaj za 24 ur še naprej lepo, jasno. Idealno za kopalce, manj pa za vse one, ki morajo dopoldne v avtobusom ali avtomobilom z doma v pisarno ali tovarno. Res pa je tudi, da si sitnosti, ki jih prinaša vročina, tešimo z mislijo na počitnikovanje kje v planinah ali na morski plaži.

V miljski občini sitnosti z vodo

V miljski občini je bila od devetih sinoč do šestih zjutraj danes občutno skržena dobava vode. Zanj se je podjetje Acega moralo odločiti, ker je izvir Sardos skorajda suh. Občinska uprava se priporoča prebivalstvu, naj z vodo štedi, naj, skratka, vodo uporablja samo v nujnih primerih, nikakor pa ne za zalivanje, če to ni prav potrebno. Tudi skozi ves dan najni dan utegnejo biti z vodnimi dobavami sitnosti.

Skodelica kave vedno dražja

Ljubitelji kave bodo morali v kratkem za svojo vsakodnevno dozo priljubljene pijače spet odšteti več denarja: od prvega avgusta bo namreč skodelica kave, ki bi jo popili ob šanku stala petsto lir, namesto sedanjih 450. Pravzaprav se bo prihodnji mesec zvišala cena skoraj vseh pijač, ki gredo najbolj v promet. Tako se bo podražila na primer tudi skodelica kakava, pa steklenica vseh osvežilnih pijač. Cene bodo v povprečju poskočile za 50 do 100 lir, kar je, kot zatrjujejo gostinski delavci, manj od porastka inflacije. Vsekakor pa bo v tem poletnem času tudi ta podražitev vplivala na izdatke vsakega posameznika. Poudariti pa je še treba, da se je zadnjič skodelica kave podražila decembra lani in sicer tudi za 50 lir; aprila leta 1981, to se pravi pred dobrima dvema letoma, pa je priljubljena «kavica» stala 350 lir.

Problemi navtičnega turizma

Upravni svet Tržaške turistične in letoviščarske ustanove je razpravljal o perečih vprašanjih navtičnega turizma. Osnovna tema so bili prav privezi. Tako je ustanova izrazila pozitivno mnenje na vprašanje Tržaške avtonomne pristaniške ustanove, da bi za priveze uporabili tudi dele tržaške luke.

Turistična ustanova je pozitivno sprejela namen, da bi prostor bivše ladjedelnice Navalguiliano spremenili v prostor za razvoj navtičnega turizma. Pri tem pa so dodali, naj se upoštevajo potrebe zadrage Cartubi in naj se del privezov nameni tujim gostom.

Upravni svet Tržaške turistične in letoviščarske ustanove je sprejel tudi dnevni red, s katerim se obrača na deželno vladno, naj izda dekret za pričetek gradnje navtičnega kompleksa Marina Muja.

Povožil jo je v vzvratni vožnji

83-letna Bianca Maria Dinieri vdova Dezio iz Drevoreda XX. septembra je bila včeraj v prvih popoldanskih urah sprejeta v tržaško bolnišnico zaradi verjetnega zloma levega zapestja in raznih udarcev. Tu bo okrevala v štiridesetih dneh. Bianca Dinieri se je včeraj sprehajala po drevoredu, ko je v vzvratni vožnji povozil Paolo Todone iz Ul. Revoltella. Sam Todone je pone-srečno priletno gospo odpeljal v bolnišnico.

Ponesrečila sta se s hondo

V Miramarskem drevoredu je včeraj popoldne ob 16.15 prišlo do trčenja med motorjem znamke honda 400 in avtomobilom. Po pričevanju voznika motorja naj bi avto presekala motorju pot, tako da je voznik le-tega izgubil nadzorstvo nad vozilom in padel. Na motorju sta se peljala zakonca Oliveri iz Ulice Scaglioni 23.

Mož Adriano Oliveri, star 37 let, uradnik, je bil zaradi verjetnega zloma leve pogačice in raznih udarcev sprejet na ortopedski oddelek. Zdravil se bo 30 dni. Žena Maria Luigia, stara 34 let, vzgojiteljica, pa je bila zaradi pretresa možganov sprejeta v nevrokirurški oddelek, kjer se bo zdravila 10 dni.

Aktualna tema v času dopustov

Potovanje, ki bi si ga želel

Poletje je čas dopustov, letovanj in potovanj. Potovanja, prav gotovo predvsem potovanja vabijo, ker nas pač vabita novo in daljavo. Sam sem prepričan, da se novo in daljavo ne merita le v kilometrih. Lahko sta doma, če je zanj človek odprt. Sam nisem zagrižen popotnik, ob tem pa vem, kaj bi si želel od potovanja.

Potovanje, ki bi si ga želel, ne vodi v kraje, ki niso še postali tarča turistov. Preprosto; ni merilo za potovanje originalna izbira kraja, čeprav so lahko kraji skrivnostni in očarljivi. Merilo je drugo in enostavno: čas. Na potovanjih mora biti čas rahel oblak, nevidna nitka, klepsidra, kjer se je zrno peska zataknilo v ozkem grlu. Lahko sedi na trgu starega umbrskega mesta in se ti nikamor ne mudi. Poslušaj klepet ljudi, opazuješ hiše, si kot v čudežni dnevi sobi, od koder se ti nikamor ne mudi.

Lahko si dlje, v mostarski kavarni s skodelico turške kave, lahko si v New Yorku, lahko si na samotnem otoku. Svoj običajni ritem pa le moraš odklopiti, svoje nevroze odpovedati se moraš hlastanju po vidnih učinkih. Tek v muzej, dirjanje preko zanimive mestne četrti, hipni postanek v znameniti restavraciji, kopicenje novih podob in emocij ubijajo potovanje.

Morda ni vsa literatura dobro vodilo za potovanja. Verjetno je bil dober potnik Hemingway, ki si je v Španiji nalival v kozarec pijačo in hodil na bikoborbe. Prav gotovo je bil dober potnik Elias Canetti. Ne vem, koliko je potoval; dovolj je njegova knjižica «Glasovi iz Marrakesha», da prepoznamo sposobnosti iskanja skrivnostnega in brezčasnega v enostavnem in v trenutkih. Prav gotovo je drugačen od Hemingweya, ki se zna ustaviti in zazreti, a se hkrati ne more izogniti

hlastanju. Brez dvoma gre za nasprotja, vendar kvalitetna nasprotja.

Sam nisem dobro razumel hipijskega nomadizma, čeprav je bilo v njem veliko volje po osvobajanju, a tudi želje po mamilih, to je po umetnem «potovanju», ki je večkrat brez konca.

Čemu ti citati? Ker je težko potovati v druge prostorske, časovne in človeške dimenzije. In to zaradi lastne nerazpoložnosti in zaprtosti in zaradi življenjskih pogojev.

Hiperproduktivna družba, ki odmerja čas, ki ograjuje misli in srce najde surogate za potovanja, ki pa so le iluzija potovanja. Skupinska potovanja, kjer je vse organizirano, kjer je vse že vnaprej določeno: čas, kraji, jedače in pijače, bivališča in družba.

Potovanja z avtomobilom, vlakom, letalom, ki so boljša, vendar se odvijajo ponovno v časovnih limitih in z obilico nervoze. Boljša so, ker si v danem okviru sami izbiramo okvirčke.

Kakšno potovanje bi si torej želeli? Verjetno tisto, ki je najmanj uresničljivo, ki je na svoj način najbolj oddaljeno od moje stvarnosti in možnosti. Je to beg v sanje?

Ne, to je samo potovanje, da preko sveta spoznaš sebe, preko tišine hrup, ki te obdaja, preko kramljanja neznanih ljudi v neznani jeziku glasbo besed, ki je v svoji besedi ne slišiš več. Morda pa na takšnem potovanju spoznaš tudi to, kar je vredno doma. Samo potovanje mora biti pravo.

Seveda je ta potova'ni projekt kljub vsemu malce preveč zahteven. Treba bo izbrati kompromis ali preprosto letovanje pri morju ali v hribih. Za potovanje bomo počakali ugodnejši trenutek, oziroma zbrali moč, da bo skok čez reko, ki nas loči od potovanja, možen. To pomeni, da bo potrebno kar doma pričeti s treningom in se odpreti stvarjem in ljudem in neznani, ki nas obkroža od blizu, ki nas čaka za vogalom.

A. M.

Drevi na festivalu komunističnega tiska

Pikre in vesele še enkrat s skupino «Le Balcon»

Letošnji kulturni program v okviru pokrajinskega festivala komunističnega tiska je dokaj raznolik. Danes zvečer se bo tržaškemu občinstvu spet predstavila kabaretna skupina «Le Balcon», ki jo sestavljajo Noemi Calzolari, Sergij Verč in Boris Kobal, pri tekstih sodeluje Lilla Cepak. Za glasbeno spremljavo pa je poskrbel Aleksander Vodopivec. Nastop skupine seveda sodi med gledališke pobude ni bo na sporedu ob 21.30.

To bo zadnja nocojšnja pobuda, malo prej, ob 21. uri, pa se bo na prostem pričel koncert italijanske folklorne glasbe, prirejene v duhu «rinasciment» in jazz glasbe; naslov koncerta je «Lunario».

Debatna je tokrat namenjena športu in sicer panogi, ki se je letos Tržačanom posebej priljubila, ker se je lokalno moštvo po dolgih letih spet prebilo v B ligo. Govor bo seveda predvsem o možnostih Triestine, ki bo morala računati na močnejšo konkurenco kot doslej. Okrogla miza se začne ob 20. uri.

V festivalnem kinematografu bodo tudi danes vrteli avstralski film, gre za delo režiserja Petra Weira «Zadnji val» («L'ultima onda» v italijanskem prevodu). Kot ponavadi bodo film predvajali dvakrat, in sicer ob 19.30 in 21.30.

Jeseni mednarodni simpozij o srednjeevropski kulturi

V drugi polovici septembra bo na devinskem gradu mednarodni simpozij o «Pomenu mitelevropske kulture v evropskem merilu: mitelevropa med preteklostjo in sedanjostjo». Glavni pobudnik mednarodnega srečanja je Zveza prebivalcev Julijske krajine, ki so se izselili, ki se je za to priložnost povezala z Evropskim kulturnim centrom, ki ima sedež v Ženevi in s Skladom Coudenhove Kalergi iz Lusanne.

Zaradi pomena in razsežnosti seminarja bo pobudo finančno podprla dežela Furlanija-Juljska krajina. Na predlog odbornika Renzullija je deželni odbor že odobril izdelek v višini 40 milijonov lir, s katerimi bi krili del živih stroškov.

Simpozija, ki bo predvidoma od 19. do 21. septembra, se bo namreč udeležilo veliko število domačih in tujih strokovnjakov. Zasnovan je interdisciplinarno, kar pomeni, da bodo o pomenu in vplivu mitelevropske misli na zgodovino, politiko, književnost, filozofijo, znanost in gospodarstvo diskutirali strokovnjaki iz vseh teh področij.

Udeleženci simpozija bodo diskutirali v petih komisijah, ki bodo posvečene posameznim vprašanjem. V prvi bodo govorili o «Zgodovinskem in političnem pomenu mitelevrope», v drugi pa predvsem o kulturi. Tretja komisija bo dejansko «rezervirana» za pisatelje, četrta bo namenjena znanosti, peta gospodarstvu, zgodovini in predvsem bodočim perspektivam. Organizatorji so predvideli, da bi v vsaki skupini diskusijo uvedla najmanj štiri obširna poročila, za katere so že zadolžili znane strokovnjake iz raznih držav. Med temi so dramatik Eugene Ionesco, filozof Karl Popper, profesor Victor in Walter Weisskopf iz ZDA, prof. Giuseppe Petrilli, bivši predsednik francoske vlade Raymond

Barre, nadalje pisatelj Milan Kundera, Fulvio Tomizza in Andrej Kusnierz, esejista Claudio Magris in Enzo Bettiza in prof. s Tržaške univerze Arduino Agnelli.

Poglaviten namen široko zastavljene simpozija pa je, da bi s tovrstnimi pobudami poživili kulturno sodelovanje med državami Srednje Evrope in tudi tistimi, v katere so se izselili številni Tržačani.

● V mestu bodo kmalu zarisali tri nove zebraeste prehode čez cesto za pešce, in to v Ulicah Slataper (v višini hišne številke 30), D'Azeglio (na vogalu z Ul. Foscolo) in Foscolo (na vogalu z Ul. D'Azeglio).

Obvestilo Kmečke zveze

Člen 12 deželnega zakona 910/66 predvideva podeljevanje posojil po nižini obrestni meri za nakup kmetijskih strojev in drugih potrebščin. Zakon predvideva podeljevanje posojil v višini 50 od sto kupne cene za vse tiste, ki niso vpisani v SCAU (in se torej pretežno ne ukvarjajo s kmetijstvom), za poklicne kmete pa bodo posojila dosegla 60 od sto kupne cene.

Za prejem posojil je treba vložiti prošnjo na navadnem papirju skupno s katastrskim izveščkom obdelane zemlje in proračunom predvidenega stroška (v treh kopijah).

Za vse ostale informacije in pojasnila naj se zainteresirani zglasijo v uradih Kmečke zveze v Ul. Cicerone 8/b.

Včeraj-danes

Danes, PETEK, 22. julija
MARIJA MAGDALENA
Sonce vzhaja ob 5.37 in zatone ob 20.46 — Dolžina dneva 15.09 — Luna vzhaja ob 19.16 in zatone ob 3.06.

Jutri, SOBOTA, 23. julija
BRANISLAV

Vreme včeraj: Temperatura zraka 28,2 stopinje, zračni tlak 1013,7 mb rahlo raste, veter 46 km na uro vzhodnik — severovzhodnik, vlaga 50-odstotna, nebo jasno, morje razgibano, temperatura morja 21,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Giulia Levrini, Valentina Jez, Lorenzo Testa.

UMRLI SO: 100-letna Fiorina Rocco vd. Libutti, 86-letna Annamaria Levi vd. Gallo, 62-letni Bruno Skilan, 93-letna Antonia Trani vd. Pitacco, 39-letni Walter German, 69-letni Vittorio Ota, 78-letna Stanislava Adam vd. Fonda, 72-letna Silvia Luca por. Millo, 72-letna Gisella Bordon vd. Bestiach, 38-letna Gioconda Giovannini por. Paternostro, 85-letna Maria Pilato vd. Giraldu, 63-letni Mario Mucchiut, 67-letni Luciano Komel, 84-letni Francesco Zadnich, 83-letna Pierina Vecchiet vd. Michelazzi, 84-letni Vittorio Lucano, 79-letna Anna Maria German vd. Pinzan, 75-letni Nello Attucci, 78-letni Bruno Giustini, 71-letni Romano Svab, 85-letna Maria Pobega vd. Gracogna, 81-letna Iolanda Budicin por. Szatas, 80-letni Giovanni Mirossi, 68-letni Vladimiro Zerial, 59-letni Oreste Ravalico, 42-letni Marino Kobal, 80-letni Pietro Pincin, 69-letna Albina Brundula vd. Škerlj, 69-letni Gualtiero Strohhecker.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 8.30 do 20.30)

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. Montorsino 9, Trg Valmaura 11, Zgonik, Boljunec, Zavlje.
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 20.30 dalje)

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Zgonik, Boljunec in Zavlje.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 209-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 21. do 8. ure tel. 732-627, predpraznična od 14. do 21. ure in praznična od 8. do 20.

Prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Emilije Raybar vd. Brišček in Giovannija Gravine darujeta Gaby in Mirko Antoni (Gabrovce) 20.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB v Gabrovcu.

Razna obvestila

Odhod tržaških otrok na letovanje v Savudrijo bo danes, 22. t.m., ob 10. uri na mejnem prehodu pri Škofijah.

Narodna in študijska knjižnica bo zaradi poletnih počitnic zaprta od 25. julija do 26. avgusta. V ponedeljek 29. avgusta bo redno odprta.

Zveza slovenskih kulturnih društev obvešča, da v mesecih julij in avgust posluje vsak dan od 8. ure do 12.30, ter tudi v sredah in četrkih od 16. do 19. ure.

Slovenska kulturno gospodarska zveza obvešča, da v mesecih julij in avgust posluje za stranke od 8.30 do 12.30.

Danes praznuje

ERNEST DANEU
s Kontovela 80-letnico.
Še na mnoga leta mu kličejo Marija, Mauro in Patricija.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

Danes, 22. t.m., ob 20.30 bo v prostorih partizanskega doma v Bazovici sešatek društev in ustanov, ki nosijo ime po Pinku Tomažiču.

Priporočamo točnost vsem pevcem in godbenikom partizanskega ansambla na koncertu, ki bo jutri, 23. t.m., ob 16. uri na Kozini in naslednji dan, v nedeljo, 24. t.m., ob 21. uri na festivalu Unità in Dela v prostorih tržaškega velesejma.

KD Primorsko vabi danes, jutri, 24. in 25. julija na šagro v borov gozdič v Mačkolkah. Danes, otvoritev šagre, ples z ansamblom Pomlad. Jutri, 23. t.m., bo koncert godbenega društva Prosek, v nedeljo pa nastop folklorne skupine ŽBD F. Prešeren iz Celja.

MENJALNICA vseh tujih valut

	21. 7. 1983
Ameriški dolar	1.512.—
Kanadski dolar	1.225.—
Švicarski frank	722.—
Danska krona	162.—
Norveška krona	206.—
Švedska krona	196,50
Holandski florint	527.—
Francoski frank	195.—
Belgijski frank	26.—
Funt šterling	2.350.—
Irski šterling	1.850.—
Nemška marka	590.—
Avstrijski šiling	83,50
Portugalski escudo	11.—
Pezeta	10.—
Jen	5.—
Avstralski dolar	1.275.—
Drahma	17.—
Debeli dinar	15,50
Mali dinar	16.—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61-448

Gledališča

VERDI

Jutri ob 20.30 tretja predstava Kalmanove operete «Cardasska princesa». V nedeljo ponovitev ob 18. uri.

CANKARJEV DOM

Razstave
Do 24. avgusta (sprejemna dvorana) 15. mednarodni grafični bienale. Vstopnice so v prodaji pri blagajni Cankarjevega doma v Emonskem prehodu od ponedeljka do petka, od 9. do 11. in od 16. do 20. ure, ob sobotah, od 9. do 11. ure in pred pričetkom predstave.

Kino

Ariston 21.30 «Tu mi turbi» R. B. nigni, O. Carlisi. Režija Roberto B. nigni.

Eden Zaprti zaradi počitnic.

Nazionale Dvorana št. 1 ob 15.30 «gasmio non stop». Prepovedan mladini pod 18. letom. Dvorana št. 2 ob 18.30 «La pornoviziosa alla ricerca del piacere». Prepovedan mladini pod 18. letom. Dvorana št. 3 ob 15.30 «Viziose e perverse». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.30 «American Gigolo» Mignon 16.30 «Agente 007, l'uomo dalla pistola d'oro» Roger Moore.

Aurora 17.30 «Blade runner» Cristallo Zaprti zaradi počitnic.

Capitol 16.30 «Il drago del lago fuoco»

Fenice Do 5. avgusta zaprti zaradi počitnic.

Radio 15.30 «Ecologisti del sesso» Prepovedan mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto Zaprti zaradi počitnic do 30. t.m.

Lumiere 16.30 «L'ultima sfida di Bruce Lee»

Moderno 18.00 «Apocalypse now»

Giardino pubblico 21.15 «La spada tre lame»

Izleti

Sekcija KPI iz Kriza obvešča, da so še tri prosta mesta za izlet v slovensko Azijo, ki bo od 4. do 18. septembra. Telefonirati v večernih urah 220213.

SPDT priredi v nedeljo, 31. julija in v ponedeljek, 1. avgusta, dvoje dni izlet na Triglav. Vpisovanje in informacije še jutri, 23. t.m., na sejo ŽSSDI, Ul. sv. Franciška 20.

Čestitke

Danes praznujeta zlato poroko Marija in PEPI KAUCIČ. Mnogo srečanj in zdravja jima želijo družine Kaucič, Dobrila, Milanič in Nadlišek.

Danes praznuje 12. rojstni dan LIJANA BEZIN. Da bi bila vedno tako pridna, ji želijo sosedomi.

Mali oglasi

telefon (040) 794672

MESNICA Mevlja - čufar v Bazovici obvešča, da je ponovno odprla obnovljenih prostorih.

NA ŠAGRI v Hribenci smo našli kmetiče in mošnjičev za manjšo vsoto denarja. Lastnika se lahko zgleda v občini Dolina — tel. 228-110 in 228-111.

PRODAM hišo na Kontovelu št. 25, dobrem stanju, 80 kv. m. Telefonirati na št. 220-601 od 13. do 18. ure.

OSMICO sta odprla Berta in Marjeta na Katinari. Točita belo in črno vino.

ODDAM v najem na zahodnem Krasu dvosobno stanovanje za omejeno obdobje. Pismene ponudbe na Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Stanovanj».

OSMICO je odprl Alojz Kante, prot št. 18. Toči belo in črno vino. Telefonirati 003866/76300.

PRODAM Fiat Uno po stari ceni. Telefonirati 229377.

PRI COLJOVIH, «pod javo», v Seslani torci je odprta osmica.

OSMICO je odprl Ivan Ušaj v Nabrežini št. 8.

PRODAMO kravo in junico. Telefonirati v večernih urah 227469.

OSMICO je odprl Stanko Milčič, Zgonik. 34. Nudi domač prigrizek ter vino, teran in belo vino.

OPRAVLJAM pleskarska dela po godni ceni. Tel. 040/811186.

NA PROSEK dajem v najem za 200 bo dveh let ali po dogovoru opremljeno, s centralno kurjavo, s kopalnico, obnovljeno hišo z vrtno, nudbe na Primorski dnevnik, Montecchi 6, pod šifro «Proseki».

PRISPEVAJTE
ZA DIJAŠKO MATICO

Prvi dan Festivala jugoslovanskega igranega filma

Zadahtela in Druga generacija

filma Ž. Pavloviča in Ž. Žilnika

PULJ — Začetni večer festivala jugoslovanskega igranega filma je bila arena polna bučnega občinstva. Že v zgodnjem popoldnevu so bile dolge vrste ljudi pred prodajalno vstopnic. Kmalu so razprodali dragocene «lišče», kdor pa je ostal brez njih je zvečer skakal čez ograjo, da bi si lahko pridobil kotiček med natpano množico. Govora Aleksandra Lovcivna, predsednika skupščine puljskega festivala, in Simeja Vidulina, predsednika skupščine občine Pula, sta otvorila 30. Festival jugoslovanskega igranega filma, nakar je skladatelj in dirigent Bojan Adamič, ki že dolga leta glasbeno opremlja mnoge filme, izvedel nekaj svojih filmskih glasbenih del. Po koncertu je publiko očaral tradicionalni ognjemet in v hipu je areno objela tišina. Filmski program se je začel s krat-

kometražnim filmom iz leta 1954 «Prva revija domačega filma» (Branko Bauer), nato sta bila na vrsti celovečerna filma *Zadahtela* (Živojin Pavlovič) in *Druga generacija* (Želimir Žilnik).

Pavlovič je zamejskim Slovencem že znani režiser, saj smo imeli možnost videti kar tri njegove filme na retrospektivi slovenskega filma v Gorici (Rdeče klasje, Let mrtve ptice, Nasvidenje v naslednji vojni). V *Zadahtela* razkrije Pavlovič lastno dilemo, ki v filmu postane dilema glavnega junaka, železničarja Bore Markoviča, in sicer zvezo med Ljubljano in Beogradom, med dvema kultura-ma, med dvema življenjema. Ta dilema privede Markoviča do globoke krize, do uboja, do umora. Želimir Žilnik pa je zrežiral Drugo generacijo po desetih letih od svojega zadnjega dolgometražnega filma (Sloboda ili strip 1972). V tem času je živel v Nemčiji, spoznal mlade nemške režiserje (tudi Fassbinderja) in se posvetil dokumentarnemu filmu. Tudi pričujoči film je bil prvotno dokumentarec, ko so mu ponudili možnost, da realizira igrani film je posneti material preuredil in prilagodil novim pogojem. V bistvu obravnava problem prilagajanja sinov izseljen-cev razmeram jugoslovanske družbe.

J. D.

Tržaški oktet v Spoleto

Tržaški oktet potuje v Spoleto na 4-dnevno gostovanje v okviru poletnih koncertov, ki jih prireja spoleška občina. V Spoleto samem bo imel dva koncerta, prvega 29. t.m. v samostanu S. Nicolò, drugega pa naslednji dan v cerkvi S. Giacomo v neposredni bližini Spoleta. Na poti v Spoleto pa se bo 28. t.m. ustavil še v kraju Mulazzo pri La Spezii, kjer bo imel celovečerni koncert na akustično urejenem mestnem trgu.

Svojo prisotnost na prvem koncertu v Spoletu je zagotovil tudi veleposlanik SFRJ v Rimu Marko Kosin. Na vseh treh celovečernih nastopih bo Tržaški oktet predstavil isti spored, s katerim je nastopil pred dnevi v šentjakobski cerkvi, to je z nekaj renesančnimi skladbami, (Gal-lus), nekaj slovenskimi umetnimi in narodnimi pesmimi v raznih pri-redbah.

Tržaški oktet, ki si je to gostovanje zagotovil po prijateljskih vezeh, ki jih ima v Italiji, bo tako še enkrat ambasador slovenske pesmi v kraju, ki slovi po kulturnih manifestacijah svetovnega odmeva, kot je na primer «Festival dveh svetov». Poleg našega okteta bo v okviru spoleških poletnih koncertov nastopilo še nekaj instrumentalnih in vo-kalnih ansambljev iz drugih evropskih držav. (jk)

Med zadnjo predstavo «Madame iz Teb»

Simpatične improvizacije

Opereta in improvizacija... pojma, ki se nikakor ne izključujeta, na-sprotno — lahko se celo učinkovito dopolnjujeta pod pogojem seveda, da improvizacija vsaki v trenutku, ko se zanjo pojavi priložnost in pod po-gojem, da vendarle ostane samo epi-zoda.

Nečemu podobnemu smo bili priče v uredno zvečer med zadnjo predstavo Lombardijeve operete «Madama iz Teb». Eden od protagonistov dogaja-nja na odru, komik Sandro Massimini v vlogi modnega kreatorja Angela Michela Bissona, se je predstavil moč- zaradi vročine, očitno je popil pre-zlasti, ko je moral kaj zapeti. In ta njegova zagrljenost je bila povod za vrsto scenskih improvizacij, ki so za-jele tudi druge nastopajoče do take mere, da se sami niso mogli več ubraniti spontanemu smehu. Toda da se razumemo, vse je ostalo v mejah spontanosti in simpatičnosti po zaslugi spretnosti akterjev, na drugi strani pa je predstavljalo še dodatno zaba-vo občinstvu.

Sicer pa je celotna predstava bila utečena kot dobro namazan mehani-zem, za kar si delijo v bolj ali manj enaki meri vsi njeni akterji od diri-gerja Guerrina Gruberja do režiserja Giorgia do koreografa Franca Estil-tija, in kostumografa Sebastiana Solda-na, pa seveda vse tja do solistov in baletnega zbora. Med vokalnimi so-kupni sabetki Daniela Mazzucato in Renè Cosottiju in v nič manjši meri nosilci glavnih petih vlog so namreč slim nujno potrebnim lahkotnim pri-barvitost lahko splošno splošno me-lo-dijam, ki se nizajo v tej tipično ita-lijskem Lombardijevi opereti, kar na je seveda na ramah neumornega San-

Daniela Mazzucato

dra Massiminija, ljubljena tržaškega operetnega občinstva, nič manj uspeš-na pa sta v tej zvrsti bila Elio Cro-vetto kot bivši svinjski trgovec, v Ev-roppo prenešeni Amerikanec Blackson, in Anna Campori kot njegova tašča Madama Picon. V ostalih vlogah so nastopili še Liana Rotter, Giorgio Val-letta, Orazio Bobbio in Fabrizio San-zin.

Priznanje zasluži festivalski baletni zbor, ki ga sestavlja dva ducata u-branih plesalcev, pa seveda zbor, ki mu je Lombardi, sicer tudi avtor zna-nih operet «Cin-ci-là», «V deželi zvon-cev» in drugih, odmeril pomemben delež. (jk)

● **BENETKE** — Organizatorji spo-minske prireditve ob 1. obletnici smr-ti Ingrid Bergman, ki bo 30. t.m., prejema jo vedno nove prijave ameri-ških in evropskih igralcev. Poleg Gregoryja Pecka, ki je svojo udeležbo sporočil prvi, so se najavili zdaj še James Stewart, Liza Minelli, Goldie Hawn, ki je bila koprogonistka z Bergmanovo v filmu «Kaktusov cvet», Charlton Heston, Claudette Colbert, Olivia de Havilland, Peter Ustinov in drugi.

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

- Prvi kanal**
- 13.00 J. Brahms - Sonata v D-duru
 - 13.30 TV dnevnik
 - 13.45 Operazione Overlord - film
 - 15.05 Mister Fantasy - glasbena od-daja
 - 15.50 Happy days
 - 16.10 Zgodbe o ribištvu in ribičih
 - 16.35 Un ciack per te
 - 16.50 Danes v parlamentu
 - 17.00 - 19.45 Glasbeni spektakel - Fresco fresco
 - 17.10 Astroboy
 - 17.30 Z gosti in glasbo v studiu
 - 18.00 Colorado - 4. del
 - 18.30 Dobertek in potem...
 - 19.00 D'Artagnan - po romanu Du-masa
 - 19.30 Glej in zmagaj
 - 19.45 Almanah jutrišnjega dne in vre-menske razmere
 - 20.00 TV dnevnik
 - 20.30 Tam tam - aktualnosti
 - 21.25 Lo schiaffo - film
 - 22.45 TV dnevnik - večerne vesti
 - 22.55 Srečanje z dobitniki nagrade Saint Vincent o informacijah
 - 24.00 TV dnevnik - zadnje vesti
- Drugi kanal**
- 13.00 Dnevnik ob 13. uri
 - 13.15 Izložba plavega '83
 - 14.00 Nepoznani čas
 - 14.30 Rhoda - TV film
 - 14.55 La baia James - ambient in narava v Kanadi
 - 15.30 I due compari - film
 - 17.00 - 18.35 Poletni tandem
 - 18.35 Iz parlamenta
 - 18.40 Športna poročila
 - 18.50 Giallo, arancione, rosso... quasi azzurro
 - 19.45 TV dnevnik
 - 20.30 Colombo - TV film
 - 21.45 Dnevnik - Dossier
 - 22.35 TV dnevnik - večerne vesti
 - 22.45 L'assedio
 - 23.45 TV dnevnik - zadnje vesti
 - 23.50 Evrovizija - Campionato del mondo di scherma
- Tretji kanal**
- 16.50 Evrovizija - Tour de France
 - 17.50 Svetovno prvenstvo v sabljanju
 - 19.00 TV dnevnik
 - 19.25 Zgodbe in kronike
 - 19.55 Kamera in spomin
 - 20.05 Šola in vzgoja
 - 20.30 I Passengers a Santa Marghe-rita
 - 21.15 Alta moda a Trinità dei Mon-ti 1983
 - 22.15 TV dnevnik
 - 20.40 Gledališče in kamera

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- Ljubljana**
- 09.00 Poročila
 - 09.05 Kozlovski sodba v Višnji go-ri - predstava lutkovnega gle-dališča
 - 09.55 Praznični zvoki
 - 10.25 Diverzanti - jugoslovanski film
 - 11.40 Poročila
 - 15.55 Tarzan - ameriška risana serija
 - 16.20 Martin Krpan - otroška oddaja
 - 17.05 Ko je zorela zarja - dokumen-tarna oddaja
 - 17.45 A. Gala - D. Rupel: Jama - TV film
 - 19.10 Risanka
 - 19.24 TV in radio nocoj
 - 19.26 Zrno do zrna
 - 19.30 TV dnevnik
 - 19.55 Vremenske razmere
 - 20.00 Rockfordovi dosjeji
 - 20.55 Zrcalo tedna
 - 21.15 Pustota - slovenski film
- Koper**
- 14.00 in 17.30 Odprta meja
 - 18.00 Velika dolina - serijski film
 - 19.00 Aktualna tema
 - 19.30 TVD stičišče
 - 19.40 Turistični atlas
- Danes bodo v okviru oddaje «OD-PRTA MEJA» med drugimi na spo-redu tudi naslednje vesti:**
- TRST — Vpisovanje v osnovne šole
 - GORICA — Jez na Soči
 - VIDEM — Suša in kmetijstvo
- Zagreb**
- 15.50 Videostrani
 - 16.00 Poletno popoldne
 - 17.25 Risanka
 - 18.00 Poročila
 - 18.05 TV koledar
 - 18.15 Plavica
 - 18.45 Narodna glasba
 - 19.30 TV dnevnik
 - 20.00 Rockfordovi dosjeji
 - 21.00 Osvajanje sreče - zabavnoglas-bena oddaja
 - 21.40 TV dnevnik
 - 21.55 Nova umetnost
 - 23.25 Poročila

ZASEBNE POSTAJE

- CANALE 5**
- 08.35 Phyllis - TV film
 - 09.00 Alice - TV film
 - 09.30 Mary Tyler Moore - TV film
 - 10.00 Lou Grant - TV film
 - 11.00 Giorno per giorno - TV roman
 - 12.00 Moj prijatelj Arnold - TV film
 - 12.30 Help!
 - 13.00 Il pranzo è servito - nagradna igra
 - 13.30 Sentieri - TV roman
 - 14.30 General Hospital - TV roman
 - 15.30 Crisantemi per un delitto - film
 - 17.00 Search - TV film
 - 18.00 La piccola grande Nell - TV film
 - 18.30 Popcorn - glasbeni spektakel
 - 19.00 Tutti a casa - TV film
 - 19.30 Kung-fu - TV film
 - 20.25 Arabesque - TV film
 - 21.25 Samo odhod - film
 - 23.25 Sport
 - 00.25 Gangster, amore e... una fer-rari - film
- RETE QUATTRO**
- 09.30 I superamici - risanke
 - 10.15 Prišel je ženin - film
 - 12.00 Operazione sottoveste - TV film
 - 12.30 Otroci doktorja Jamisona - TV film
 - 13.00 Professione medico - TV film
 - 14.00 Agua viva - TV novela
 - 14.45 Zaljubiti se pri mojih letih - film
 - 18.00 Star Blazers - risanke
 - 18.30 Quella casa nella prateria - TV film
 - 19.30 Quincy - TV film
 - 21.30 I nomadi - film
 - 23.40 FBI - TV film
 - Orrore a 12.000 metri - film
- ITALIA 1**
- 09.30 Adolescenza inquieta
 - 10.00 Quasi una truffa - film
 - 12.00 Get Smart - TV film
 - 12.30 Vita da strega - TV film
 - 13.00 Bim bum bam
 - 14.00 Adolescenza inquieta - TV no-vela
 - 14.30 Assassinio allo stadio - film
 - 16.25 Eim bum bam
 - 18.00 La grande vallata - TV film
- 19.00 Wonder Woman - TV film**
- 20.00 Soldato Benjamin - TV film
 - 20.30 La donna dai tre volti - film
 - 22.10 Agenzia Rockford - TV film
 - 23.00 Il villaggio dei dannati - film
 - 00.40 Cannon - TV film
- TELEPADOVA**
- 10.00 Ultimo indizio - TV film
 - 11.00 Bengasi, anno 1941 - film
 - 14.00 Laura - TV film
 - 14.30 Ultimo indizio - TV film
 - 15.30 Risanke
 - 17.30 Superdog Black - risanke
 - 18.00 Don Chuck - risanke
 - 19.00 Top Cat - risanke
 - 20.00 Kimba - risanke
 - 20.30 Cherchez la femme - film
 - 22.00 L'ultimo indizio - TV film
 - 23.00 Monjiro - TV film
 - 24.00 Rogopag - film
- TRIVENETA**
- 09.30 Hanna in Barbera - TV film
 - 10.00 Monitor
 - 12.30 Horoskop
 - 12.50 Polvere di stelle - TV film
 - 14.00 Gli eroi di Hogan - TV film
 - 16.00 Cineprogramma
 - 16.30 Mary O' - TV film
 - 17.30 Hanna in Barbera - risanke
 - 18.10 Honey West - TV film
 - 19.00 Vse o motorjih
 - 20.00 Sempre tre sempre infallibili - TV film
 - 21.00 Madame X - film
 - 22.30 Še vedno te ljubim - film
 - 24.00 Horoskop
 - 01.40 I re della notte - film
- TELEQUATTRO**
- 08.30 Povezava z Italijo 1
 - 19.00 Dogodki in komentarji
- TELEFRIULI**
- 12.45 TV dnevnik
 - 13.00 The Beverly Hillbillies - TV film
 - 13.30 Tudi bogataši jočejo - TV film
 - 14.00 California Express - film
 - 18.00 The Beverly Hillbillies - TV film
 - 19.25 TV dnevnik
 - 20.30 L'isola delle Vergini - film
 - 22.20 Il nudo e il morto - film

RADIO

- RADIO TRST A**
- 7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik;
 - 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10-10.00 Radijski mozaik: Trim za vsakogar; Glas-bena matineja; 9.15 Roman v nada-ljevanjih; D. Jančar: «Galjot», 17. nad.; 10.10 S koncertnega in operne-ga repertoarja; 11.30-13.00 Opoldanski zbornik: Glasbeni potpuri; 12.00 Na počitnice; 13.20 Zborovska glasba: slovenske umetne in ljudske pesmi; 13.40 Instrumentalni solisti; 14.10-16.00 Mladinsko popoldne: Od ekrana do e-krana; 15.45 Literarni listi; 16.00 Kla-sični album; 17.10-19.00 Razširjeni ob-zornik: Zimzelene melodije; 17.30 Ru-brika; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Pričubljene motivi; 18.45 Imena naših vasi.

- RADIO KOPER**
(Slovenski program)
- 8.00, 15.00 Poročila; 17.00 Primorski dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.15 Otvoritev jutranjega programa; Ra-dijski koledar; Prometni servis; 8.05 Objave, glasba; Jutranja reportaža; 13.00 Otvoritev - glasba; Predstavitev popoldanskega programa; Ekonomska priporočila; 14.30 Glasba po željah; 16.00 Radio Koper na obisku; 17.00 Primorski dnevnik; 17.10 Glasba; 18.00 Zaključek.

- RADIO KOPER**
(Italijanski program)
- 7.15, 12.30, 18.30 Radijski dnevnik;
 - 10.30, 13.30, 14.30, 19.32 Poročila; 6.00 Otvoritev in glasba; 7.00 Horoskop; 7.30 in 11.30 Glasba; 8.45 Ekskurzio-nist; 9.00 Štiri četrtine; 9.15 Edig Galletti; 9.30 Lucianovi dopisniki; 10.35 Vrtiljak; 11.00 Svet mladih; 12.00 Glasba po željah; 14.40 Rotocalco di cultura e arte; 15.45 Glasbena odda-ja; 16.00 Glasba in pesem tedna; 16.15 La Vera Romagna; 16.55 Ekskurzio-nist - ponovitev; 17.30 Grand prix; 18.45 in 19.40 Glasba; 20.00 Zaključek.

- RADIO 1**
- 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00-9.00 Jutranja oddaja; 9.00 Radio tudi jaz; 11.00 Pesem sko-zi čas; 11.34 La certosa di Parma; 12.03 Viva la radio!; 12.58 Zeleni val; 13.25 Master; 14.28 Šola in vzgoja; 15.00 Sever-Jug in obratno; 16.00 Il paginone; 17.25 Globetrotter; 18.30 No-vosti in diskoteki; 19.10 Svet motor-jev; 19.20 Nabožna oddaja; 19.25 Glas-beni asteriks; 19.30 Jazz na radiu; 20.00 Carovnica Orsina, ki nikoli ne umre; 21.00 Simfonični koncert; 22.20 Autoradio flash; 22.50 Danes v par-lamentu; 23.05 Telefonski poziv; 23.28 Zaključek sporeda.

- RADIO 2**
- 7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; 8.00 Šola in vzgoja; 8.05 Radio 2 pred-stavlja; 8.45 Due uomini e una donna; 9.32 Subito quiz; 10.30 La luna sul treno; 12.10 Deželni program; 12.48 Hit paarde; 13.41 Sound-track; 15.45 Lahka glasba; 16.32 M. Mat-teoli predstavlja; 19.50 Trenutki z o-pero; 20.45 Pioggia di stelle; 22.20 Parlamentarna panorama; 22.40 Cho-pinova glasba; 23.29 Zaključek.

- RADIO OPČINE**
- 20.00 Lahko noč želi... - pravljica; 20.30 Klapa rock.

- LJUBLJANA**
- 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 16.00, 17.00 Poročila; 6.10, 6.45 in 7.35 Prometne informacije; 6.35 Vremenska napoved za pomor-ščake; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 7.45 Iz naših spo-redov; 8.05 Pionirski tabor sutjeska; 8.40 Pesem svitanica; 9.05 Revija slo-venskih pevcev zabavne glasbe; 10.05 Kako skrbimo za spomenike NOB in revolucije; 11.05 «Dražgoše», simfo-nična pesnitev R. Gobca; 11.20 Moja pesem ini le moja pesem; 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.10 Osmrtnice; 13.15 Lepe melodije; 13.30 Borci ljubljanske občine center v delegatskem sistemu; 14.05 Popol-danski simfonični koncert; 15.00 Po-ročila; 15.05 Nastop pihalnega orke-stra milice na mednarodni prireditvi Ljubljana 83; 15.45 Radio danes, ra-dio jutri; 16.15 Zabavna glasba in ob-vestila; 16.30 Pesmi s festivalov re-volucije in glasba; 17.05 Praznična oddaja; 17.35 Ljudski napevi za praz-nik; 18.00 Matevž Hace: komisarjevi zapiski; 18.30 T. Svete: Kralj Mal-hus; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Ob-vestila in zabavna glasba; 19.35 Lah-ko noč, otroci; 19.45 Vsa zemlja bo z nami zapela; 20.00 Slovenski solisti in ansambli; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih - glasba; 22.00 Našim ro-jakom po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Iz glasbene skrinje; 23.05 Literarni nočno; 0.05 Nočni program.

Comelli: Dežela bo izpolnila obveze glede podgorske tovarne

Včeraj sicer ni bilo napovedanega srečanja med deželnim odborom in predstavnikom upraviteljev z Goriškega, sindikalne zveze in političnih strank, na katerem bi prišlo do razjasnitve namenov deželne uprave v zvezi s podgorsko tekstilno tovarno. Prišlo pa je do sestanka med predsednikom deželnega odbora Comellijem in predstavniki družbe Industrija ter deželne finančne družbe Friulia. Smisel, oziroma vsebino sestanka bi lahko strnili v en sam skromen stavek: Comelli je potrdil veljavnost 4. februarja letos podpisanega sporazuma o razreševanju krize v podgorski tovarni in o postopni obnovitvi proizvodnje, čeprav bo izvedba zgoraj omenjenega sporazuma precej dražja od dosedanjih predvidevanj.

To je ena od sicer skopih vesti, ki smo jih uspeli dobiti včeraj popoldne, poleg tiste, da se bo Comelli, skupaj s člani deželnega odbora sestel s sindikati in predstavniki upraviteljev in političnih strank z Goriškega, v prihodnjem tednu. V bistvu torej naj bi šlo za sestanek, ki je bil napovedan že za včeraj popoldne. Točen datum bodo določili v prihodnjih dneh.

Ob koncu nekajurnega sestanka, ki so se ga udeležili tudi predstavniki upravnega sveta podgorske tovarne, je predsednik Comelli sprejel tudi delegacijo članov tovarniškega sveta in sindikata tekstilcev Fulta ter jih seznanil z glavnimi zaključki srečanja: možnost takojšnjega posega deželne finančne družbe Friulia za rešitev trenutnega položaja v podjetju, začetek postopka pri rotacijskem skladu za finančni poseg v smislu načrta Burigi Moltrasio, dežela si bo prizadevala za kritje višjih (5 milijard lir) stroškov od predvidenih v načrtu sanacije.

Bodo namere dežele izpolnjene, ali pa gre le za diplomatski izgovor v pričakovanju sestave novega odbora na deželi in v pričakovanju zamenjave v vodstvu?

O tem naj zabeležimo, da je bila včeraj dopoldne v Trstu tudi manifestacija podgorskih tekstilcev, ki so približno od 10. ure do 14.30 stali pred sedežem deželnega odbora in čakali na kakšno konkretno odločitev v zvezi z njihovim problemom, ki traja, kakor bralci prav gotovo dobro vedo, že več kot pet let.

V prihodnjem tednu težave v bolnišnicah

Obeta se enotedensko obdobje težav v javnih bolnišnicah na Goriškem. Enotni sindikat uslužbencev s področja zdravstva je namreč napovedal od 25. t.m. dalje enotedensko razčlenjeno protestno stavko po oddelkih v javnih bolnišnicah, v Gradežu in Trzinu, najverjetneje pa se bo protest razširil tudi na druge javne zdravstvene ustanove v pokrajini. Uslužbenci nameravajo opozoriti na nevarno stanje zaradi neustreznega števila zaposlenih, ki je v nekaterih ustanovah doseglo že skrajno zaskrbljujočo raven, kar močno ovira zagotavljanje redne zdravstvene oskrbe oziroma službe na nekaterih oddelkih.

Tako stanje je v prvi vrsti posledica varčevalnih ukrepov vlade in prepovedi, oziroma zamrznitve najemanja novega osebja, ugotavljajo sindikati. Je pa tudi posledica določenih neustreznih izbir in določenega načina upravljanja javne zdravstvene službe.

V ponedeljek, oziroma v torek zvečer je sklicana skupščina goriške krajevne zdravstvene enote, ki naj bi, poleg drugih vprašanj, razpravljala prav o napovedanem protestu uslužbencev ter o kritičnem stanju v bolnišnicah.

DEŽURNA LEKARNA V TRZINU
San Nicolò — Ul. 1. Maggio 94.
tel. 733-28.

«EDINSTVENA» LEPOTA LEVEGA BREGA SOČE

Pred kakšnim tednom se je v tisku pojavila vest, da je voda Soče in Vipave neprimerna za kopanje, ker da sta obe reki zelo onesnaženi. Za tako stanje naj bi bili odgovorni predvsem sosedji preko meje, ki večino odplak spuščajo direktno v Sočo, ali druge manjše tokove, ki se potem izlivajo v »bistro hči planin«. Črna točka naj bi bil predvsem hudournik Koren, ki v Sočo priteče v neposredni bližini tovarne Safog. Nerodnost je v tem, da hudournik opravi precejšen del poti skozi Gorico pod zemljo in da je pravzaprav težko ugotoviti, koliko odplak se steka vanj tudi tostran državne meje!

Vendar Sočo onesnažujemo tudi drugače, kljub prepovedi in na dovolj očitni način. Še zmeraj so vzdolž bregov črna odlagališča smeti in najrazličnejših odpadkov, celo starega pohištva, pralnih strojev in druge gospodinjinske opreme. Znano je, da so pred leti odpravili odlagališče odpadkov pod Štandrežem, na kraju, ki mu domačini pravijo Snežate. Kakšno leto je bil mir in visok skalnati breg je spet pridobil bolj naravni videz. Očitno je kraj preveč pri roki in tako se v zadnjih mesecih tu spet kopičijo smeti in razna šara, kot je videti na posnetku.

Uspelo jubilejno srečanje izseljencev

Nad sto rojakov, izseljencev iz Primorske, ki so te dni na obisku v stari domovini, se je prejšnjo soboto zbralo na tradicionalnem, letos 25. srečanju izseljencev, ki ga je priredila novogoriška podružnica Slovenske izseljenske matice. Rojake so poleg predsednika Izseljenske matice pozdravili še predstavniki socialistične zveze, novogoriške podružnice SIM in predstavniki drugih družbenopolitičnih organizacij.

Kulturni del sporeda, povezovala in napovedovala je nadebudna napovedovalka Radia Nova Gorica, se je pričel z nastopom goriškega pihalnega orkestra, mešanega zbora iz Renč in pred kratkim ustanovljenega okteta Vrtnica. Posebna atrakcija večera je bil nastop plesnega kluba iz Nove Gorice, ki je s predvajanjem južnoameriških plesov navdušil številne goste srečanja in občinstvo.

Udeleženci srečanja, ki je bilo v prostorih hotela Sabotin, so si z zanimanjem ogledovali tudi dokumentarno razstavo o slovenskih in pri-

morskih izseljencih v Severni in Centralni Ameriki. Poleg primerkov razstavnih publikacij, so bile razstavljene slike in dokumenti, zapisi itd. Predsednik razstave je posredoval Goriški matice precej eksponatov so dali na razstavo posamezni izseljenci, ki so se vrtnili v domovino. Razstavo, ki so jo odprli že v petek zvečer, so si ogledali tudi številni občani in gostje iz tujine. (K.B.)

Izidi matur na učiteljsko

Včeraj so tudi na učiteljsko matriko Gregorčič objavili izide matur. Od dvanajstih dijakov dve nista opravili zrelostnega izpita. Izidi matur so naslednji: Caterina Antonič 38/60, Paola Bertolini 38/60, Tatjana Čadež 45/60, Bruna Fait 50/60, Nadja Fajon 39/60, Marta Ferletič 38/60, Miroslav Gergolet 52/60, Vanja Korosec 50/60, Lucia Lavrencic 51/60 in Vita Marušič 36/60.

V torek seja občinskega sveta v Sovodnjah

V torek, 26. t.m., se bo sestel občinski svet v Sovodnjah. Seja bo predvidoma dokaj kratka, »poletna«. Občinski svet mora namreč pred koncem meseca določiti višino tarife za upepeljevanje, oziroma predelavo odpadkov.

Poleg tega bodo svetovalci tudi razpravljali o načrtu posegov za ureitev pokopališč na Peči in v Sovodnjah ter odobrili ustrezni strošek.

Prva seja pokrajinskega sveta 30. t.m.

Novoizvoljeni pokrajinski svet v Sloveniji se bo sestel na prvi seji v soboto, 30. t.m., ob 9. uri. Dnevni red seje obsega štiri točke: potrditev mandata izvoljenih svetovalcev, izvolitev predsednika, izvolitev štirih članov odbornikov in izvolitev dveh članov domestnih odbornikov. Tako izbira uradnega sporočila pokrajinske uprave. Kakor smo že pred nekaj dnevi zapisali, se bo delo skupščine predvidoma ustavilo pri prvi točki.

Kino

Gorica

VERDI Zaprt do 28. julija.
CORSO 18.00—22.00 «1997 - fuga New York».
VITTORIA 17.30—22.00 «Diario italiano di una giornalista».

Tržič

EXCELSIOR 18.00—22.00 «Britania hospital».
PRINCIPE 18.00—22.00 «I dieci giorni che sconvolsero il mondo».

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00 «Pirati 20. stoletja».
21.00 «Zakaj ne prideš v mojo steno?». Danski erotični film.
SVOBODA 19.00 «Bliskovita».
Hongkongski film.
21.30 «Neskončna ljubezen». Ameriški ljubezenski film.
DESKLE 20.30 «Učenke Madame Tenebre». Nemški erotični film.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
San Giusto — Korzo Italija 242.
835-38.

V Števerjanu pričeli z drugo stopnjo rekonstrukcije občinskega vodovoda

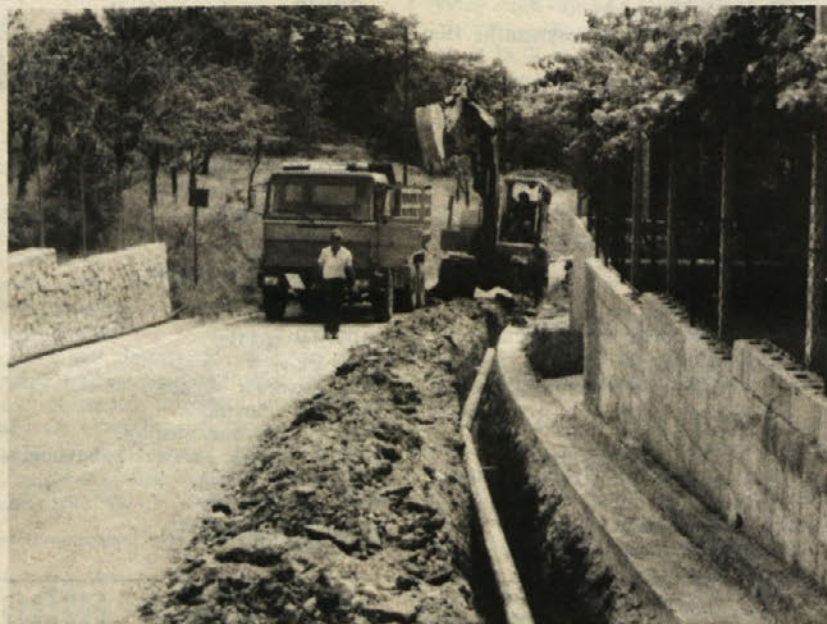
Za Števerjance je letošnje zadnje sušno poletje. Že jeseni naj bi iz Grojne priteklo dovolj vode v hranilnik pri števerjanski cerkvi, ki je tudi najvišja točka v občini. Pred kakšnim tednom so namreč delavci podjetja Vidma pričeli vkopavati 15-cm jeklene cevi, po katerih bodo pošiljali vodo v Števerjan. Dela bodo predvidoma zaključili proti koncu oktobra. Do takrat bodo tudi dogradili črpalno postajo pod Ščednim, saj bodo morali vodo potiskati okrog 200 m visoko. V prihodnjih dveh, treh letih bodo po glavni cevi, ki jo bodo povezali z goriškim vodovodnim omrežjem pošiljali okrog 5 litrov vode na sekundo, kar je skoraj trikrat več od količine vode, ki jo dobivajo sedaj, prav tako iz goriškega vodovoda, vendar z oslavske smeri.

Po dograditvi velikega rezervoarja na Kalvariji, pravzaprav po njegovi povezavi oziroma vključitvi v goriško vodovodno omrežje, bodo Števerjanu zagotavljali po 10 litrov vode na sekundo. Ta količina naj bi zadostovala za porabo v prihodnjih dveh, do treh desetletjih, čeprav bi oziroma bo uporaba vode še dalje naraščala.

Trenutno torej vkopavajo samo glavno vodovodno cev, preko katere bodo napajali celotno omrežje, ki so ga pred dvema letoma obnovili in to na najbolj izpostavljenih in občutljivih mestih. Zato bodo tudi okvare, in v zvezi s temi, izgube velikih količin vode, skoraj odpravljene.

Vrednost druge skupine del za prenovitev vodovodnega omrežja, oziroma za napeljavo novega vodovoda, znaša nekaj nad 500 milijonov lir. Do bršen del sredstev pa ima občina že zagotovljenih.

Seveda se ob tem vsiljuje vpraša-

nje, kako bo po dograditvi vzdrževanje. Najbolj verjetna se zdi možnost, da bi to skrb zaupali občinskiemu podjetju v Gorici na osnovi nekakšne konvencije. Občina bi ostala lastnica omrežja, občinsko podjetje pa bi ga opravljalo, skrbelo za popravila, okvare itd.

Ob tem velja zabeležiti, da je občina Števerjan ob koncu lanskega leta izstopila iz vodovodnega konzorcija CAFO.

V tem prehodnem obdobju skrbijo za vodovodno omrežje s lastnimi močmi. Treba pa je tudi povedati, da se je število okvar, oziroma izpadov, zlasti po posodobitvi razdelilnega omrežja, precej zmanjšalo. Kljub temu pa

vode primanjkuje. Vzrok je v premajhni zmogljivosti omrežja in v neravnem posrečeni reliefni konfiguraciji občine. Zato so tudi tolikšne razlike v dobavi na posameznih območjih občine, oziroma v posameznih zaselkih, kljub stalnemu prizadevanju občinskih uslužbencev. Po dograditvi bo drugače, nam je včeraj zatrdil župan Stanislav Klanjšček, pri katerem smo se pozanimali o poteku del.

Vode bo dovolj za gospodinjstva, pa tudi za druge namene. Zaradi vkopavanja glavne cevi je cesta iz Grojne preko Ščednega v Števerjan zaprta za promet, oziroma je promet dovoljen samo neposrednim uporabnikom in stanovalcem v tem območju.

S prihodnjim letom reorganizacija smetarske službe na Goriškem

Precej novosti napovedujejo z novim letom glede službe odvažanja in sežiganja smeti in drugih odpadkov. Službo naj bi v pokrajinskem merilu (nekakšno vlogo usklajevalca bo prevzela dežela) reorganizirali, predvsem pa bo treba za te storitve plačati več kakor letos. Občani bodo morali plačati namreč tudi sežiganje smeti.

Do konca tega leta morajo namreč občinski sveti določiti tarife, ki jih bodo pričeli uveljavljati s prihodnjim letom. V tarifah mora biti vključen tudi strošek sežiganja, oziroma upepeljevanja, deloma ali v celoti. Občanom ni namreč prepričana odločitev, da strošek v celoti ali deloma prenesejo v breme koristnikov storitev, to je občanov.

Reorganizacija službe pa naj bi vplivala tudi na pocenitev storitev. Upepeljevalnik v goriški občini je v rekonstrukciji, vendar so njegove zmogljivosti že skoraj povsem zasičene. Zato bo treba v celoti valorizirati podobno napravo, ki so jo zgradili pri Muraru in lani tudi pognali. Doslej služi le za potrebe petih občin (Gradišče, Krmin, Mariano, Moraro in Medea) in dela le z eno tretjino

zmogljivosti, kar ima seveda negativne posledice, kar se seveda pozna pri stroških poslovanja, ki so precej visoki.

V konzorcij naj bi pristopile še občine Fara, Slovrenc, Koprivno ter Moš, Vileš, Romans, Zagraj in še katero od drugih občin goriške in videmske pokrajine.

Stvarno dimenzijo, naj bi konzorcij torej pridobil po novem letu. Do konca decembra morajo namreč občine, ki se sedaj začasno ali trajno poslužujejo upepeljevalnika, odločiti za vstop v novo ustanovo, ki naj bi bila deležna tudi finančnega prispevka s strani dežele. Vendar je dežela pripravljena financirati ne tekoče poslovanje, ampak daje svoj prispevek oziroma namerava dati prispevek za kritje finančnih bremen, ki izhajajo iz še v preteklosti najetih posojil.

Državna in občinska knjižnica v Gorici bosta zaprti od 1. do 13. avgusta zaradi običajnega letnega čiščenja in urejanja. V omenjenem času bo delovala le informacijska služba in služba izposojanja.

PREVEČ VODE PORABIMO

Dosedanji pozivi k varčevanju z vodo očitno niso zalegli. Poraba vode še naprej narašča, ugotavljajo v vodovodnem konzorciju CAFO, vse pogostejše so v zadnjih dnevih težave zlasti v višjih predelih omrežja, kamor voda komajda še pri-curlja.

Razlog je eden sam: prekomerna poraba. Pri zajetu je namreč zaenkrat še ne primanjkuje, niti ni tega pričakovati v prihodnje.

Ker se bo ob nadaljevanju lepe-

V PARKU ZA ŽUPANSTVOM Jernejev sejem bo 7. avgusta

V parku za županstvom bo v nedeljo, 7. avgusta, tradicionalni Jernejev ptičji sejem, prireditve s 100-letno tradicijo, ki kljub temu, da se odvija v glavnem v zgodnjih jutranjih urah, vsako leto privabi množico obiskovalcev. 15. avgusta bo podobna prireditve tudi v Gradišču.

Poletni praznik v naselju Sv. Ane

Poletni praznik pripravljajo v prihodnjih dneh tudi v naselju Sv. Ane v Gorici. Pravzaprav se bodo prireditve pričele že danes, zaključile pa v nedeljo, 31. t.m., z veliko tombolo, ki jo pripravljajo skupaj z društvom krvovaljalcev. Od pomembnejših manifestacij velja vsekakor opozoriti na priložnostno razstavo o vlogi, pomenu in oblikah humanitarnih združenj.

Pri Enelu pripravljen načrt «Topla voda s pomočjo sonca»

Te dni prehaja v fazo realizacije

«Topla voda s pomočjo sonca». Tako so pri državnem podjetju za električno energijo (ENEL) poimenovali načrt, ki ga bodo pričeli izvajati te dni in na podlagi katerega naj bi v prihodnjih letih prihranili lepo količino energije, bodisi v obliki nafte, bodisi v obliki elektrike. V bistvu gre za načrt pospeševanja namestitve sončnih kolektorjev, ali panoi, kakor jih tudi imenujejo, za pridobivanje tople vode za potrebe gospodinjstev.

Po najbolj optimističnih napovedih naj bi ob zaključku uresničevanja načrta prihranili okrog 50 milijonov kilovatnih ur električne energije, kar ni malo, če upoštevamo trenutni svetovni položaj in predvsem splošna prizadevanja po zmanjšanju uvoza nafte, oziroma drugih energetskih virov.

Načrt naj bi torej pričeli izvajati že v prihodnjih dneh, temelji pa na finančnih ugodnostih, ki jih podjetje ENEL nudi uporabnikom, lastnikom stanovanj, oziroma hiš, ki se odločijo za namestitev sončnih kolektorjev. Podjetje bo uporabnikom anticipiralo do 70 odst. stroška, ki so ga imeli za namestitvijo sončnih kolektorjev. Seveda bodo upoštevali le točno dokumentirane stroške. Anticipacijo bodo uporabniki nato vračali v obrokih, skupaj z dva, oziroma trimesečnim računom za elektriko. Rok odplačevanja je predviden v treh, oziroma največ sedmih letih.

Kako bo stvar v celoti potekala, še ni povsem znano. Vse podrobnosti bodo, tako pravijo v uradih ENEL, sporočili v prihodnjih dneh. Neuradno smo izvedeli, da je bila v prejšnjih tednih že vrsta delovnih sestankov s proizvajalci, oziroma instalaterji sončnih kolektorjev in da so se domenili o postopku. Eden od glavnih namenov je vsekakor varčevanje z energijo, vendar je treba uporabnike ustrezno zaščititi pred morebitnimi zlorabami. Prispevke bodo zato dajali le za namestitev določenih (potrjenih) znamk sončnih kolektorjev in to na podlagi točnih predračunov instalaterjev. V poštev bodo kajpak vzeli tudi prošnje tistih uporabnikov, ki bodo za namestitev poskrbeli sami. V tem slučaju bodo višino anticipacije določili na osnovi površine kolektorjev.

Predviden je tudi nekakšen tehnični ogled, oziroma nadzorstvo nad vgrajenimi napravami, da se one mogočito morebitne spekulacije.

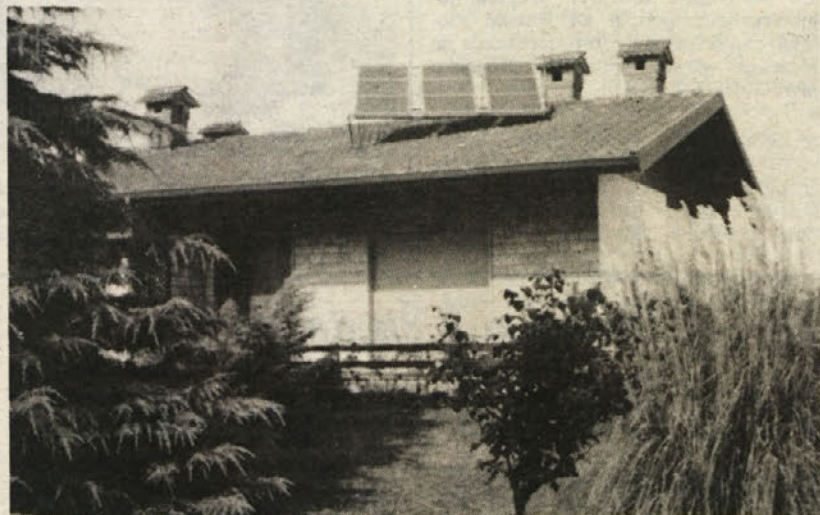
Kdo lahko zaprosi za denarno anticipacijo? Predvsem mora to biti uporabnik na območju, kjer za razdeljevanje električne energije skrbi podjetje ENEL. Prosilec pa mora do stanovanja ali hiše, kjer namerava namestiti sončne kolektorje.

Zal je za uporabnike, oziroma investente z Goriškega celotna zadročnega urada v Gorici, se morajo anticipacije, obrniti na sedež podjetja ENEL v Trstu, seveda v kolikor jim ne priskočijo na pomoč in-

stalaterji sami, ki so z načrtom že podrobno seznanjeni in ki so, neuradno sicer, že dali razumeti svoje pomisleke.

Načrt je na prvi pogled zelo vzpodbuden in bi, v kolikor se bo izvedel v tistem obsegu, kakor je bil zamišljen, pomenil močno pozitivno zaposlitve na tem področju. Ima pa menda začetno hibo: denarna sredstva namenjena za tovrstne posege

naj bi bila zelo omejena. Govori se o okrog 200 milijonih lir za videmsko pokrajino in o okrog trikrat nižji vsoti za goriško pokrajino. Z drugimi besedami, sklad naj bi zadovoljeval le za anticipacije za kakih dvajset kompletov. Podatek je sicer iz neuradnih virov. Želimo si, da bi bilo dejansko stanje in dejanska razpoložljivost dosti večja. Sicer bo vzpodbuden načrt klavarno propadel.

Kolikšen je strošek in kolikšen prihranek

Kolikšen je prihranek za posamezno gospodinjstvo? To vprašanje smo zastavili nekaterim strokovnjakom instalaterjem sončnih kolektorjev. Zal točnega odgovora ni, saj je pri izračunavanju treba upoštevati vrsto dejavnikov, navade in potrebe oseb, ki v določenem gospodinjstvu živijo, število istih itd.

Prihranek je zato mogoče opredeliti le globalno: v gospodinjstvih, kjer imajo urejeno centralno ogrevanje, prav gotovo pomeni to nekaj sto litrov plinskega olja letno, na dvesto tisoč lir pa je mogoče računa-

ti prihranek v gospodinjstvih, kjer imajo električni bojler.

Če upoštevamo, da je strošek investicije za poprečno družino od tri do štiri milijone lir, potem ni težko izračunati, da se vgrajitev kolektorjev pravzaprav amortizira že v osmih do desetih letih.

Pred odločitvijo za namestitev pa naj se zainteresirani vsekakor posvetujejo z resno tvrdko, ne bo odveč pa tudi če se o dejanskem funkcioniranju (in prihrankih) informirajo pri tistih, ki so sončne kolektorje že namestili.

Deželni prispevek podjetjem za škodo ob lanskih poplavah

Sredi lanskega novembra so številne kraje v goriški, videmski in pordenonski pokrajini prizadele hude poplave. Na hribovitih območjih so veliko škodo napravili usadi, kot posledica dolgotrajnih naličev. V videmski in pordenonski pokrajini je bilo največ škode v dneh od 8. do 11. novembra, v kasnejšem obdobju pa je neurje prizadelo predvsem kraje na Goriškem. Voda je poleg stanovanjskih hiš, polj in mostov ter drugih objektov povzročila precej škodo tudi v tovarnah in obrtniških delavnicah. Pred kratkim, v uradnem vestniku dežele št. 65, z dne 16. junija letos, je bil objavljen odlok predsednika deželnega odbora, s katerim so točno označili kraje in področja, ki so bili prizadeti ob vremenskih nepravilnostih lani novembra. V smislu dež. zakona št. 68 z dne 28. avgusta lani, imajo namreč lastniki obrtniških in industrijskih delavnic ter drugih objektov gospodarskega značaja, ki so bili oškodovani, možnost, da zaprosijo za prispevek deželo. Prispevek se podeljuje v različnih oblikah, bodisi kot enkratni denarni prispevek, bodisi v obliki večletnega prispevka na račun obresti za posojila, ki jih oškodovanci najamejo. Pri stvari je v tem trenutku važen le rok, kajti prošnje je treba vložiti že do 15. avgusta letos.

Na podlagi omenjenega odloka predsednika deželnega odbora so kot prizadeta smatrajo področja v naslednjih občinah na Goriškem:

— občina Gradišče, področje med Sočo, kanalom «Dei Molini», Ul. Battisti, grajskim obzidjem, Ul. San Michele, Ul. degli Eroi, Ul. Manzoni in Ul. Aquileia do državne ceste št. 351;

— na območju občine Fara je prizadeto področje med Sočo in kanalom «Roggia dei Molini»;

— v občini Sovodnje so kar štiri prizadeta območja in sicer v Rupici (hiše na obrobju vasi, označene s št. 49, 50 in 51 v Ul. Dante in št. 17 v Ul. Xidias), v Gabrijah, območje med državno cesto št. 55 in Vipavo (Mlake), v Rubijah območje hiše št. 132 Ul. ex Impero, kjer je tudi kamnoseška delavnica, v Vasi, na začetku Ul. 24. maja;

— v občini Romans je bila prizadeta predvsem vasa Versa in sicer območje Ul. Ara Pacis, med št. 1 in 11., Ul. Oberdan od hiše št. 1 do 43 in od 2 do 46, območje ul. Laurentana, Cialdini, Gorizia, Trg degli Eroi;

— v občini Zagorje je prizadeto območje v Ul. Isonzo (od hiše št. 4 do 26), Ul. Nuova (od hiše št. 3 do 8), Ul. 2 giugno (od hiše št. 8 do 15 in od hiše št. 24 do 36). Prizadeto je tudi področje ob tekstilni tovarni Torcitura di Sagrado;

— med hujše prizadeti območja na Goriškem je tudi Dolenje.

Za prizadeto področje se smatra ozemlje med mostom pri Trušnjem, pokrajinsko cesto Bračan-Dolenje in reko Idrijco.

Enkratni prispevek ali večletne ugodnosti

Za industrijska, obrtniška, trgovinska in gostinska podjetja, predvideva

deželni zakon št. 68/82 sledeče prispevke, oziroma ugodnosti: enkratni prispevek v višini največ 80 procentov priznane škode, vsekakor ne preko 18 milijonov lir za škodo, ki je nastala na zgradbah in drugih objektih, namenjenih za gospodarsko dejavnost, večletne prispevke na račun obresti, za najeta posojila, za popravilo, nadomestitev ali obnovo strojev in opreme ter materiala (zaloga).

Deželni prispevek na račun obresti znaša 8 procentov letno, če posojilo ne presega 10 milijonov lir, 7 procentov če je znesek posojila med 10 in 200 milijoni.

Prošnje za povračilo, oziroma za prispevek za škodo na zgradbah, je treba nasloviti na pokrajinsko ravnateljstvo za javna dela. Prošnji je treba priložiti dokumentacijo, ki jo predvideva okrožnica predsedstva deželnega odbora št. 30 z dne 13. decembra lani. Okrožnica je bila objavljena v uradnem vestniku dežele št. 12. 1. februarja 1983. Prošnje za deželni prispevek na račun obresti pa je treba nasloviti na deželna ravnateljstva za industrijo, trgovino ali turizem (odvisno pač od vrste in dejavnosti podjetja) pristojna za posamezno področje.

Prošnji je treba priložiti še vrsto potrdil, oziroma izjav: točen spisek poškodovanih strojev oziroma dobrin in njihovo vrednost; proračun za obnovo, oziroma zamenjavo strojev, oziroma nabavo materialov z navedbo višine posojila, za katero namerava podjetje zaprositi, potrdilo o registrirani gospodarski dejavnosti; posebno izjavo županstva, da podjetje dejansko obstaja in da je bilo oškodovano ob lanskem neurju; izjavo v kateri je navedeno, da podjetje ni deležno ugodnosti iz drugih javnih skladov, oziroma ne namerava zanje zaprositi.

Sicer pa se zainteresirani lahko podrobneje pozanimajo na sedežu strokovnih združenj, oziroma pri ravnateljstvih odgovarjajočih deželnih služb za industrijo, obrtništvo, trgovino in turizem. Ob tem ne gre pozabiti, da je 15. avgust skrajni rok, do katerega je treba predložiti prošnje.

Zgoraj omenjene ugodnosti finančnega značaja veljajo samo za industrijska, obrtniška in druga podjetja. Za posege v korist kmetijstva na področjih, ki so bila prizadeta zaradi hudih vremenskih nepravil, so predvidene ugodnosti drugačnega značaja o čemer bomo poročali v eni prihodnjih števil. Vsekakor pa velja ponovno opozoriti na skrajno omejen rok (15. avgust) do katerega je treba vložiti prošnje in ustrezno dokumentacijo za koriščenje po zakonu predvidenih finančnih olajšav.

Občinska uprava v Doberdobi namerava zaposliti uradnika, ki bo skrbel za občinsko knjižnico. Delovni čas je predviden 10 ur tedensko, odškodnina 7.500 lir na uro. Pogoji: starostna meja od 18 do 35 let razen izjem, ki jih predvideva zakon, diploma višje srednje šole. Prosilec mora v prošnji navesti da je brez zaposlitve in da obvlada slovenščino. Prošnje na kolokovanem papirju je treba nasloviti do 31. julija na županstvo v Doberdobi.

Branko Marušič 85 let združnega gibanja solkanskih mizarjev

V petdesetih letih pa se je solkansko mizarstvo znašlo v položaju, ki ni veliko obetalo za bodočnost. Kljub nenehni skrbi, da bi se mladi odločali za mi- druge poklice, so vendar ostajali člani solkanske zaje. Družbene razmere in splošna politična linija so nja kar najbolj omejila. Tudi davčna politika ni bila da je mizarstvo najprej stagniralo, nato pa je postob- obrtnikov (z 21 delavci in 68 vajenci), toda ta ugod- dela dovolj, da je imela zadruga — (1956) je dobila novo ime Zadruga mizarjskih obrtnikov) — svojo de- administraciji sestavljalo še pet delavcev v strojnih obratih.

Očitno krizo je zadruga preživljala v šestdesetih letih. Število članov je postopoma upadalo (mlajših ni bilo, starejši so umirali); ker ni bilo dovolj de- narne akumulacije, je bil v nevarnosti obstoj zadru- ge. Vodstvo zadruge je tedaj pomislilo za razširitev svojega delovanja in že leta 1967 je bil v zadrugo

6. vključen prvi nemizarjski obrtnik. Tri leta kasneje je začela postopek, da razširi predmet svojega poslo- vanja in leta 1973 je dobila nov uradni naziv — Obrtno nabavno-prodajna zadruga ZMO Solkan s predmetom poslovanja: nabava materiala in prodaja izdelkov za obrtnike drugih strok.

Leto 1973 je bilo torej eno prelomnih v razvoju združnega gibanja solkanskih mizarjev. Zdruga misel, ki je tisto leto obhajala petinsedemdesetletnico, je bila sicer pri solkanskih mizarjih še vedno živa, žal jo je negovalo le še 12 mizarjev. To je bilo skromno število, ki seveda ne vzdrži nobene primerjave s stanjem v razvoju, ki smo ga doslej spoznali. Leto 1973 je torej pomenilo konec posebnega mizarjskega združništva v Solkanu in beseda ZMO v naslovu zadruge je ohranila spomin na stare čase.

Poslej je ZMO delovalo kot obrtna zadruga, združujoč obrtnike različnih profilov, tako je leta 1973 poleg mizarjev (12) bilo vključenih še 5 obrtnikov drugih strok. Zadruga je tedaj imela tri delavce v upravi in enega v skladišču. Le še pet mizarjev, ki so bili člani od leta 1948 je tedaj delovalo v zadrugi, pet članov je nasledilo delavnice po svojih očetih, ki so bili prav tako člani iz leta 1948, dva mizarja pa sta postala člana kasneje. V zadrugi je sedaj vklju- njeno nekaj več članov nemizarjske stroke, ki se ba- vijajo predvsem s serijsko proizvodnjo ali polizdelki za razna podjetja je omembe vredno dejstvo, v svoji sre- di pa ima le 5 solkanskih mizarjev pohoštvene — mi- zarske obrti. Ta peščica obstaja še vedno kot po- tomka in nosilka tradicije mizarstva ter njegovega združnega delovanja, nadaljuje nekdanj tako pozna- no solkansko obrt, ki je našla mesto celo v župan- čičevi pesmi.

Leta 1980 je zadruga znova opravila sodno regi-

stracijo in dobila novo ime Obrtna zadruga ZMO Solkan. Pod tem imenom posluje še sedaj, kot sploš- na zadruga in vključuje naslednje panoge obrti: mi- zarsko, kovinarsko, plastičarsko, parketarsko, čevljar- sko, konfekcijsko, instalacijsko, tekstilne galanterije, lesne in kartonske embalaže.

Zadrugo upravljajo člani in delavci preko skup- ščine, ki je najvišji organ upravljanja. Skupščino za- druge tvori zbor članov in zbor delavcev, oba pa imata skupni organ upravljanja združni svet. Za boljše koordinacijo del ima združni svet v svoji sestavi še razne komisije in odbore. S tem je samo- upravljanje v zadrugi urejeno in preko samouprav- nega sporazuma o združevanju dela in sredstev je bolj zajamčena socialna varnost članov.

Tu bomo naš skopi prikaz končali. Skoraj bli- skovito smo prehodili čas petinsedemdesetih let, ko se je v Solkanu prvič pojavil združni vzgib, sledilo mu je še pet zadrug in med temi ima prav ZMO, ki je nastala leta 1945 ter potem večkrat menjala svoje ime, najdaljšo življenjsko pot, saj stopa v osemindri- deseteto leto obstoja. V tem časovnem razponu se je mizarstvo vsaj kakih šestdeset let ustaljeno razvija- lo, zadnjih petindvajset let pa kaže konstanten pa- dec, tako da je mogel že leta 1967 dopisnik v ljub- ljanskem Delu ugotoviti, da »bo stoletna mizarjska obrt v Solkanu kmalu samo lep spomin«.

Danes je solkansko mizarstvo še vedno dejstvo, »lep spomin« pa je zagotovo tista množičnost, ki je bila za Solkan značilna vse od druge polovice pre- teklega stoletja dalje. Obrtna zadruga ZMO, ki nosi tudi v naslovu spomin na nekdanj razširjeno obrt, skrbi za to, da le-ta ne bi propadla, temveč doživela razmah z zahtevami časa.

KONEC

Kolesarska dirka po Franciji

Van Impe se ni prebil na vrh Fignon s težavo ubranil vodstvo

AVORIAZ — Na včerajšnji 19. etapi na kronometer je po pričakovanju zmagal Belgijec Lucien Van Impe, vendar Francoza Fignon ni spodrinil z vrha lestvice. Nasploh na lestvici ni prišlo do bistvenih sprememb, čeprav je Fignon le zgubil nekaj prednosti. V začetku petnajst kilometrov dolge in strme proge se je sicer Francoz dobro držal (po 6 kilometrih je imel le dve sekundi zaostanka za Belgijcem), na koncu pa je popolnoma popustil, a je kljub temu ubranil rumeno majico.

Po dirki je Fignon dejal, da mu prav rumena majica vliva veliko moči. Zaveda se, je še pristavil, da ne sodi med izredne kolesarje, vendar tudi nima šibkih točk in upa, da bo lahko v Parizu prejel čestitke svojega kapetana Hinaulta.

Kljub zmagi je bil Van Impe precej potrjen in ravnodušen. Ta etapa je bila zanj zadnja velika priložnost, da osvoji «Tour». Prepričan je namreč, da bi z boljšo ekipo prav lahko tudi dosegel končno zmago, zato je bilo razočaranje še večje, ker prihodnje leto ne bo tekmoval na dirki po Franciji.

VRSTNI RED

1. Van Impe (Bel.) ki je 15 km dolgo progo od Morzina do Avoriaza prevozil v 35'09"; 2. Roche (Ir.) 35'44"; 3. Winnen (Niz.) 35'57"; 4. Arroyo (Šp.) 36'03"; 5. Gavillet (Švi.) 36'27"; 6. Agostinho (Port.) 36'37"; 7. Delgado (Šp.) 36'45"; 8. Jimenez (Kol.) 36'45"; 9. Orredor (Kol.) 36'52"; 10. Fignon 36'53".

SKUPNA LESTVICA

1. Fignon (Fr.) 90.53'25"; 2. Win-

nen (Niz.) po 2'35"; 3. Van Impe (Br.) 2'48"; 4. Arroyo (Šp.) 3'05"; 5. Alban (Fr.) 4'11"; 6. Bernardeau (Fr.) 4'52"; 7. Kelly (Ir.) 10'37"; 8. Madiot (Fr.) 11'10"; 9. Boyer (ZDA) 14'57"; 10. Anderson (Avstralija) 15'19".

● **TENIS** — Češkoslovaška ženska teniška reprezentanca je gladko s 3:0 premagala Italijo v drugem kolu zveznega pokala za ženska moštva. Jugoslovanska reprezentanca je s svoje strani odpravila Kitajsko prav tako s 3:0.

● **NOGOMET** — Disciplinska komisija madžarske nogometne zveze je suspendirala 191 nogometašev in odbornikov iz 57 društev zaradi škandala v zvezi s športnimi stavami.

Muke so se začele

Za marsikatero nogometaša so počitnice že mimo, prvi napori (ali kaj tega?) pa so že vidni na obrazih Nele in Oddija, ki se z ostalimi igralci pripravlja v Brunecku

OI V LOS ANGELESU

Možen bojkot

LOS ANGELES — Sovjetska zveza bi se lahko odločila za bojkot olimpijskih iger v Los Angelesu, v primeru, da bodo decembra namestili nove ameriške rakete v zahodno Evropo. To sta izjavili vodilni osebnosti mednarodnega olimpijskega odbora, tajnik Monique Berlioux in sam predsednik Juan Antonio Samaranch, ki sta do tega zaključka prišla po razgovorih z nekaterimi funkcionarji vzhodnoevropskih držav.

Peter Ueberroth, predsednik organizacijskega odbora olimpijskih iger v Los Angelesu, je s svoje strani dejal, da so ga nekateri člani mednarodnega olimpijskega odbora opozorili na nevarnost bojkota s strani SZ že pred dvema mesecema.

Predsednik sovjetskega olimpijskega odbora Marat Gramov pa je poudaril, da bodo vse odločitve v zvezi z udeležbo na OI v Los Angelesu sprejeli leta 1984 in ne prej.

Na turnirju sv. Lovenca v Šklednju

Košarkarjem La Bora končna zmaga

Discoteca La Bora — PAD Rojan 77:75 (35:44)

LA BORA: K. Starc 11, Ivo Starc 13, M. Ban 21, V. Ban 1, Rauber 16, Pertot 1, Furlan, Sossi 4, Vitez 10.

PAD ROJAN: Pieri 12, Sossi 4, D'Este 12, Tecchi 8, Ritossa 15, Parigi 16, Gemona 2, Travisan 4.

SODNIKA: Cozzolino in Policastro.

Košarkarji Jadrana, ki so nastopili pod imenom Discoteca La Bora, so zaslužno osvojili prvo mesto na turnirju sv. Lovenca, čeprav je v prvem polčasu kazalo, da ne bodo čakali tako srečnega konca. V prvem polčasu so namreč Rojančani zaigrali zelo zavzeto in agresivno in v drugi polovici prvega dela igre tudi povedli z desetimi točkami razlike. Odlikovali so se zlasti Pieri in D'Este, ki sta se izkazala s natančnim metom od daleč in pa masivni Ritossa, ki je bil pod košem precej učinkovit.

V drugem polčasu je kazalo, da bo našim fantom precej trda predla. Po

uvodnih minutah, ko so pokazali precej negotovosti v napadu in obrambi, so prešli v cono 1 - 3 - 1 in tako povsem strli odpor Tržačanov, ki so bili v napadu praktično brez moči. Nekaj hitro izvedenih protinapadov in nekaj prestreženih žog v obrambi je omogočilo, da so naši košarkarji kmalu dohiteli nasprotnike in v končnih minutah srečanja povedli. V zaključni fazi je bila igra precej živčna na obeh straneh, naši košarkarji pa so bili prirebnejši in po zaslugi Bana, Rauberja in Iva Starca ohranili sicer majhno razliko. Dodali bi še, da je bilo sojenje Cozzolina in Policastro pod vsako kritiko. To je poudarilo tudi številno občinstvo z negodovanjem in zvižgi.

Ob koncu bi še dodali, da letošnja formula turnirja po našem mnenju ni bila preveč posrečena. Če so bili z ene strani igralci in neke tudi gledalci bolj motivirani, ker so zastopali in navijali za lastno mestno četrt, je

bila kvaliteta posameznih moštev precej slabša kot v prejšnjih letih.

Cancia

NOGOMET — Podobno kot Bruno Giordano, tudi Lionello Manfredonia ni še dosegel sporazuma z novim predsednikom Lazio Giorgiom Chinaglio. Po besedah samega Manfredonia, pa se s Chinaglio ne razhajata preveč, tako da bi do podpisa pogodbe le moralo priti.

● **KOŠARKA** — Na mednarodnem ženskem košarkarskem turnirju v Teropolisu v Braziliji je jugoslovanska reprezentanca osvojila drugo mesto za Brazilijo, tretja je bila Kitajska, četrti pa Peru. Za Jugoslavijo, ki je na nedavnih univerzitetnih igrah osvojila bronasto kolajno, je bil turnir dobra priprava pred svetovnim prvenstvom, ki se prične v soboto v Braziliji.

Jugoslavija med finalistami

TÜBINGEN — Na evropskem ženskem košarkarskem prvenstvu Italija sicer premagala Španijo 74:69, vendar se ni uvrstila v finale zaradi slabše razlike v koših. V finalno skupino so napredovale Jugoslavija, ki je premagala Turčijo 75:66, Španija, Grčija in Zahodna Nemčija. Grški kadeti so celo premagali sovjetsko reprezentanco (proti 57) in jo tako nepričakovano izločili iz boja za kolajno.

NA SOBOTNEM MITINGU

Stekić v Caorlah

CAORLE (Benetke) — Na sobotnem mednarodnem atletskem mitingu Caorlah bodo, poleg številnih italijanskih, nastopili tudi nekateri kolajnutji atleti. Med temi velja zlasti meniti skakalca v višino Wszolo (Poljska) in skakalca s palico Kozakowski (Poljska). V skoku v daljino bo nastopil tudi Jugoslovian Stekić.

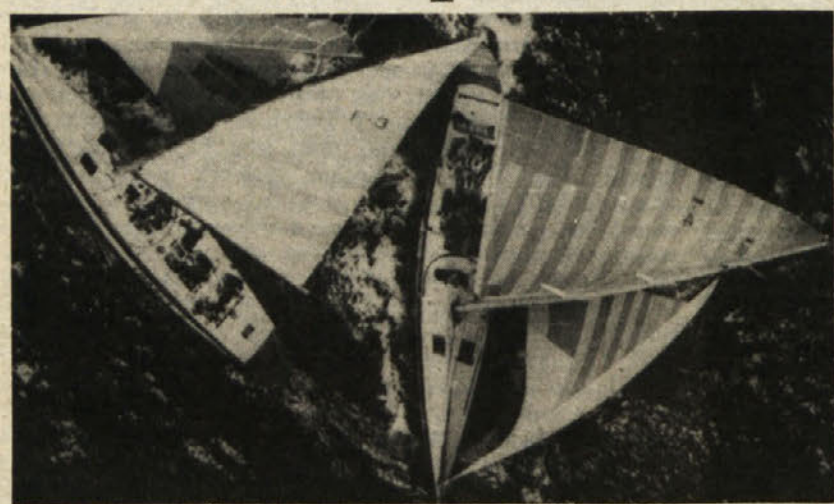
Kratke vesti ○ Kratke vesti

● **AVTOMOBILIZEM** — McLaren bo prvič nastopil z novim motorjem turbo znamke porsche na VN Nizozemske v Zandvoortu, ki bo 28. avgusta. Nov bolid, opremljen z motorjem turbo, so uradno predstavili včeraj v Silverstonu. V poskusnih vožnjah je Lauda zabeležil čas 1'15"08, kar je znatno slabše od časa, ki ga je na sobotni dirki v tem kraju dosegel Ferrarijev pilot Arnoux, a še zmeraj boljše od časa najpočasnejšega vozila turbo, se pravi Mansellovega lotus-renault. Drugi McLarenov pilot Watson je izjavil, da je motor znamke porsche izredno učinkovit.

● **NOGOMET** — V pričakovanju jutrišnjega sklepa CONI je tehnični direktor Udineseja Franco Da Cin odpotoval v Rio de Janeiro, kjer bo v soboto izpolnil še zadnje obveze v zvezi z nakupom Zica. Dal Cin je poudaril, da njegov klub že razpolaga z denarjem, ki naj bi ga odštel Flamengo. Če bo CONI zavrnil Zica, je poudaril Dal Cin, bomo igralca za leto dni posodili kakemu drugemu klubu.

● **BOKS** — Desetega novembra bo v Las Vegasu dvoboj za naslov svetovnega prvaka v srednji kategoriji med prvakom Marvinom Haglerjem in izzivalcem Robertom Duranom. Sleđnji bo za dvoboj prejel štiri milijone dolarjev, če bo izkupiček dvoboja presegal vsoto desetih milijonov dolarjev, pa bo vnovčil še 25 odstotkov le-tega. Skupno naj bi torej zaslužil okrog sedem milijonov dolarjev. Duran je svetovni prvak WBA v srednji junior kategoriji.

«Azzurra» preseneča

V drugi regati tretjega izločilnega dela za «pokal America» je italijanska jadrnica «Azzurra» dosegla nov, nepričakovan uspeh, saj je odpravila močno posadko avstralske jadrnice «Challenge 12» in je sedaj na drugem mestu za «Avstralijsko 2», ki pa ima regato več.

(Foto AP)

Na državnem prvenstvu kotalkarskih parov

Poletovci v glavnem povsem zadovoljni

Z nastopom kotalkarskih parov na državnem prvenstvu se je praktično zaključila letošnja sezona. Državno prvenstvo v organizaciji Scating Club iz Pordenona je potekalo od 13. do 17. julija. Udeležila sta se ga tudi dva Poletova para: Nicoletta Sossi - Mauro Renar v kategoriji seniorjev in Antonella Pavot - Mojmir Kokorovec v kategoriji naraščajnikov. Prvenstvo je bilo v celoti dobro organizirano, nekoliko težav je povzročala le spolzka plošča, ki marsikateremu paru ni dovolila, da bi prikazal vsega kar zna.

V Poletovem taboru je seveda največje pričakovanje vladalo za nastop para Sossi - Renar in povedati moramo, da sta naša kotalkarja povsem zadovoljila. V konkurenci sedmih parov sta zasedla četrto mesto, tako v kratkem kot v prostem programu. Po splošnem mnenju prisotnih bi se lahko potegovala tudi za višjo uvrstitev, če bi le nekoliko popravila «dvige». Vsekakor sta izboljšala svojo lansko uvrstitev, ko sta bila peta. Trenutno še ni znano, ali jima bo letošnja uvrstitev zadostovala za prestop v višjo kategorijo. Kotalkarska federacija v Rimu bo namreč na podlagi prikazane znanja odločila, koliko parov je sposobnih, da nastopa v najvišji — članski — konkurenci. Morebitni prestop bi seveda pomenil za naš par življenjski uspeh, za društvo samo pa izredno zadoščenje. Naj še omenimo, da je v seniorski kategoriji zmagal par Mariñ - Colombo (Folgore Roma).

Par Pavat - Kokorovec, ki nastopa v naraščajniški kategoriji, je letos prvič tekmoval na državnem prvenstvu, kar je že lep uspeh. V izredno hudi konkurenci 18 parov je zasedel 15. mesto, kar predstavlja spodbudo za nadaljnji trening in nastope. V tej kategoriji je nastopilo tudi nekaj parov drugih tržaških društev, med katerimi so se najboljše odrezali Pergola - Mazziero (Jolly 6. mesto; para društva Pattinaggio triestino Buchbinder - D'Aiuto in Vittoretti - Grisoni sta zasedla 8. oziroma 13. mesto. Zmagal je par Gambini - Chiacchio (Folgore Roma).

(Na sliki: nagradjeni na zaključnem večeru Poletove kotalkarske sekcije).

Na koncu pa še uspeli družabni večer...

Ob zaključku uradne tekmovalne sezone je kotalkarska sekcija Poleta priredila v torek družabni večer, na katerega je povabila ugledne goste, kot tudi vse starše in seveda kotalkarje same. Med prisotnimi so bili tudi jugoslovanski konzul v Trstu Mirosi, podpredsednik pokrajinske kotalkarske federacije Oselladore, predsednik tržaškega društva Jolly Levi in drugi. V prvem delu večera so nastopili najboljši Poletovi kotalkarji, ki so se letos uvrstili na državno prvenstvo in s tem ponovno ponesli ime slovenskega zamejskega društva med italijansko javnost, ki že visoko ceni naše kotalkarje. Videli smo tako Mitja Kokorovca (14. med naraščajniki), Nicoletto Sossi (22. med mladinkami), Damjana Kosmača (7. med mladinci, Maura Renarja (11.

med seniorji), Sama Kokorovca (1. žvni prvak iste kategorije) ter Sossi - Renar.

Ob zaključku nastopov je nato kotalkarska sekcija Poleta prejela več nagradila te kotalkarje kot druge, ki so letos dosegli visoke uvrstitve tako na pokrajinskih kot na državnih prvenstvih in mladinskih regatah. S posebno simpatično gestjo predsednik društva Jolly iz Trsta klonil plaketo vsem poletovcem, so se udeležili letošnjega državnega prvenstva. Končno so dobili priznanje tudi vsi trenerji, ki imajo še večje zasluge za uspešno sezono: rana Sossi ter seveda glavni trener Peter Brlec.

Šport si počasi utira svojo pot tudi v težavnih razmerah Beneške Slovenije

L. Bergnach: «Odpirajo se nam nove možnosti»

Laura Bergnach je doma iz Dreke, pred časom pa se je preselila v Čedad. Dela na Sloriju, študirala pa je v Trstu. Laura pobliže preučuje družbene tokove, posebno pa ji pri srcu leži beneška stvarnost, na katero vsakega gleda z optimizmom mladega človeka.

V to rubriko o športni dejavnosti v Beneški Sloveniji smo torej želeli vključiti tudi poglede s tega zornega kota... Najbolje pa je, da neposredno podamo besedo Lauri Bergnach: Vedno, ko govorimo o Beneški Sloveniji, moramo upoštevati to družbo kot celoto z vsemi njenimi družbeno ekonomskimi značilnostmi. To prav gotovo velja tudi za telesno kulturo, šport, rekreacijo in prosti čas na splošno. Nemogoče je namreč ločiti vprašanje športa od demografskega stanja prebivalstva v naših dolinah. Pomanjkanje delovnih mest, ki je povzročilo odseljevanje aktivnega prebivalstva, je namreč vplivalo na zmanjšanje števila mladih. Šport pa je v prvi vrsti namenjen prav njim. Slovenske organizacije usmerjajo svoje zahteve predvsem na področje uveljavljanja krajevnih kulturnih zna-

čilnosti. Preko teh značilnosti pa naj bi postopoma prišlo do izraza tudi gospodarske značilnosti in bogastvo Beneške Slovenije, oziroma vseh Slovencev videmske pokrajine. Kulturo seveda v tem primeru pojmujejo širše, predvsem v smislu iskanja korenin narodnostne bitnosti, ki se nato izraža v okrepljeni nacionalni zavesti.

Spopad z realnostjo slovenske Benečije seveda ni bil lahek. Med prebivalstvom je namreč bilo zelo razširjeno nezaupanje in lastne sposobnosti glede upravljanja in reševanja krajevnih problemov. To je prispevalo k odtujenosti in k pomanjkanju pravega interesa za spopad z nakopičenimi problemi. Razširjenost uporabe alkohola, v zadnjem času tudi med ženskami, ter mamila med mladimi, sta le obliki tudi socialne zapostavljenosti prebivalstva beneških dolin.

V zadnjih letih, predvsem po potrebi, se sicer odpirajo nove možnosti za razvoj naših krajev. Če k temu dodamo Osimske sporazume, lahko z večjim zaupanjem gledamo na njihovo obnovo. Obenem pa se odpira cela vrsta novih vprašanj. Obnova Benečije pomeni seveda najprej odpiranje novih delovnih mest za mlade, ki naj bi tako ostali na tem območju. Obenem pomeni tudi možnost, da se še nekateri izseljenci vrnejo domov. Kako pa se bodo mladi in izseljenci počutili v Benečiji? Upoštevati moremo namreč, da poznajo kraje, ki so bolj opremljeni s socialnimi storitvami. Bodo torej pripravljeni ostati ali se vrniti v Benečijo, samo zaradi podeželnega okolja? Verjetno ne. Malo je namreč možnosti, da bodo imeli mladi iste interese do kmečkega okolja kot so ga prej imeli do mestnega. Verjetno so sicer pripravljeni živeti zunaj mesta, vendar le pod pogojem, da jim tudi v vas nudi vsaj večji del tega, kar jim nudi mesto.

Na tem področju imata posebno mesto telesna kultura in na splošno uporaba prostega časa. Benečijo bo treba opremiti s športnimi objekti, obenem pa bo treba ustvariti tudi možnosti, in interes, da se mladi posvetijo tudi drugim športnim panogam, ki sedaj niso prisotne na našem območju. Pri tem je treba še posebej upoštevati vlogo športa kot sredstva za združevanje mladih, ki bi lahko prispeval k njihovi kulturni in nacionalni rasti.

S. Venosi: «Utrditi obstoječe dejavnosti»

Doslej smo v naši rubriki o športni dejavnosti v slovenski Benečiji oziroma med Slovenci v videmski pokrajini zajeli že Nediške doline (Benečijo), Tersko dolino, Rezijo in pa tudi sosednjo Tolminsko. Izostala je torej Kanalska dolina, katera pa vsekakor ne more nikakor «odpasti» s tega okvira.

Zatorej smo se «podali» v najsevernejši predel, kjer živijo Slovenci v Italiji, v pisano Kanalsko dolino. Porazgovorili smo se s Salvatorejem Venosijem, katerega ni potrebno še posebej predstavljati.

«Prav gotovo Slovenci v Kanalski dolini polagoma razvijamo in utrjujemo naše dejavnosti. Zato je v tem trenutku težko načeti vprašanje telesnokulturne dejavnosti v Kanalski dolini.» Tako je pričel razgovor Salvatore Venosi, kateri pa je za tem takoj nadaljeval: «Trenutno v Kanalski dolini v okviru naše skupnosti dobro deluje Glasbena šola, folklor in tečaj slovenskega jezika. Vse to prav gotovo postaja dobra osnova, na kateri se bodo naknadno lahko razvile še druge dejavnosti. Naša trenutna primarna naloga je, zbrati mlade in jih vzgajati v našem jeziku... Obstoječo stvarnost torej moramo utrjevati, čeprav tudi pri nas težav ne manjka, primanjkujejo nam namreč kadri, sredstva, prostori itd.»

«Toda tudi na športnem področju ste pričeli...» «Res je. Prvi koraki so bili storjeni.» je takoj odvrnil Venosi, «tu mislimo predvsem na smučarsko tekmovanje Lepi vrh. Toda priznati moram, da se je ta iniciativa

izneverila. V samem začetku namen pobude je bil, da bi v prvi vrsti povezala naše «smučarje - športnike», ter jih naknadno zblíževala s Slovenci s Tržaškega in Goriškega in tudi onkraj obeh državnih meja. Iniciativa torej naj bi bila zgolj rekreacijsko družabnega značaja. Zašla pa je v obratno smer in sicer postala je zgolj tekmovalno-agonistična, kar ne ustreza več našim potrebam.»

«Kako pa je športna dejavnost nasplošno organizirana v Kanalski dolini?»

«Nasplošno gledano lahko trdimo, da je telesnokulturna dejavnost na tem območju, kjer živijo tri narodnosti, v razvoju, toda vsekakor ne zadostuje lokalnim potrebam. Gostijo se namreč športne panoge kot so nogomet, smučanje itd. Pred nami pa je prav gotovo še precej dela...»

«Toda v bodočnost bomo imeli tudi v Kanalski dolini slovensko ekipo...»

«Primerno bi bilo,» je zaključil Venosi, «toda pri tem poudarjam naslednje: kakršnakoli iniciativa, tudi športna, ne sme nikakor biti v Kanalski dolini le muha enodnevnica, ampak sloneti mora na trdnih osnovah. Glede razvijanja telesne kulture pri nas pa bi bilo primerno, da bi se zavzele vse manjšinske družbeno-politične organizacije, posebno pa Združenje slovenskih športnih društev v Italiji, ki je odgovorno za razvoj telesnokulturne dejavnosti na celotnem našem ozemlju.»

Uspešna sezona za Naš prapor

V letošnjem prvenstvu 1. moške divizije na Goriškem se je odbojarska šesterka Našega prapora dokaj izkazala. Na sliki (z leve proti desni) igralci briškega društva Marjan Bevcar, Marjan Sošol, Beno Vižintin, Peter Klanjšček, Igor Komel in Silvan Gravner

OBVESTILA

FC Primorje
sklepe v sredo, 27. t.m., v Soščevi hiši s pričetkom ob 20.30 v prvem sklicanju in ob 21. uri v drugem sklicanju 18. redni občni zbor. Dnevni red: 1. izvolitev predsednika občnega zbora; 2. predsedniško poročilo; 3. tajniško poročilo; 4. blagajnikovo poročilo; 5. poročilo predsednika nadzornega odbora; 6. razprava; 7. razno. Vabljeni.

Šahovska sekcija ŠD Polet
obvešča vse ljubitelje šaha, da je poletni igralni čas vsak torek in petek ob 20. uri na sedežu v krožku Poleta, UL Ricreatorio. Toplo vabljeni.

Planinska odseka
pri SK Devin in SZ Sloga
organizirata jutri, 23. in 24. t.m. dvo-dnevni izlet na Grintovec. Zbirališče in odhod bo naknadno javljen. Informacije pri Brunu Škerku (tel. 200-236) in pri Viktorju Stoparju (tel. 223-283).

Danilo Lokar

Objokane blazine

Barbara je stopila na prag in se zagledala po travniku. Travniki se je bleščal v jutranji majniški rosi in včasih so žarki segli v oko, da je zabolelo. V travniku je bilo vtkanega polno pisanega cvetja, vendar cvetje ni bilo vidno zaradi premočne rose in pobilskavanja in sonca.

Sonce se je vzdigovalo dosti hitro nad skalnim hribom, ki je stal pod cesto na drugi strani. Tam je bil rob gorske planote ves nazobčan in v škribnah, preden je plan padla strmo v dolino. Tam je bilo za Gorjane po njihovem občutju kakor na koncu njihovega sveta.

Ko je Barbara tako stala na pragu, jo je obšla nepoznana sladkost. Vsa mračna žalost zadnjih časov se je kakor potuhnila, Barbara je glasno zavzdihnila, in glej, svetla podoba se je počasi vzpenjala iz dna.

Bila je še mlada, čisto mlada, otrok, bilo ji je enajst let. Hodila je še v šolo in bila po malem zaljubljena v učitelja. Tega ni razločno vedela, a včasih je prihajalo nad njo in ji govorilo:

«Glej, kako lepo ima moški privihane brke, glej, glej, kako moški tečno govori, polna usta ima sladkobe, glej, kako moški stopa po razredu, kakor smreka v gozdu je njegovo telo.»

Tako ji je govorilo, in ko se je na ta bežna prišepetavanja spomnila, se je nasmehnila — smeh ji je, da je v svojega učitelja kdaj pa kdaj tudi zaljubljena.

Pa bilo je nekaj drugega. Urbanče ji je spet pičlil. Urbanče je bil učenec, prav kakor je bila ona je bil pač razred razdeljen, polovica za dečke, polovica za deklice.

Urbanče je pogledal včasih sem k nji, včasih tja, da jo je ukral s pogledom in ona je vedela, čuv zvezek pred sabo, je hitel pisati. Malce bolj je sklonila glavo kakor prej in se delal, kakor da se njega ne tiče. Ona pa je takrat vedela: «Zdaj me ima v pesti. Zdaj sem čisto njegova.»

1.

Listič je šel iz roke v roko, od učenca do učenca pod klopmi in prišel do —. Ne, Urbanče ga ni prejel, hlastnil po njem kakor po navadi, ker je druga roka kakor usekala po njem. Bila je učiteljeva roka. Učitelj je stal popolnoma zadaj, ves razred ga je čutil samo na hrbtu, živo ga je čutil, skoro pekoče, in učitelj je koj pri prvem paru opazil, da listič potuje. Poznal je to navado in je velikokrat tudi ni motil, dal je učencem po mili volji. Včasih pa je učitelja prišlo, da bi se poigral, in takrat se je tudi resnično pozanimal.

Učitelj je listič, ki ga je zdajkar zaplenil, vtaknil v žep. Veliko kasneje, ko je šolska ura že dolgo tekla in so na to pozabili, takrat ga je previdno vzel iz žepa in, od strani gledoč, kakor mimogrede prebral.

Bral je.

«Sem te videl, ko si šla z drugim. Ampak tisti drugi ni zate, glavo mu bom razbil, ko mi pride v kremplje. Bod moja, bod moja, take lepe otroke ti bom naredil, če boš moja, sama boš videla —»

Učitelj se je zamislil. Že nad dvajset let je živel na Gori in zmerom se je ponavljala ista reč. Čemur

je hotel priti za hrbet, to se mu je zdaj tudi kazalo v jasni luči in zdelo se mu je, da bi stvar lahko prijel z rokami.

«Kje neki!» je vzkliknil in pomislil glasno: «Te stvari z rokami ne primeš!»

Tudi zadnjič, ko so bili na šolskem izletu, je bilo pravzaprav isto.

Določil je tri dečke, da gredo po mleko za zajtrk za naslednji dan. Eden pa ni hotel ubogati, ni hotel do kmetije pol ure daleč. Bilo je pred nočjo. Učitelj je moral zakričati, moral je udariti s podkovano palico ob tla, da je dečka premaknil z mesta. Takrat se je oglasil iz sobe, kjer so spala dekleta, otožen glas deklice, poln onemoglega hrepenenja, a deklica je bila skrita za vrati.

«Pridi kmalu! Težko te bom čakala!»

Razumel je, da so bile med otroki, med samo nekaterimi otroki, vezi, ki jih ni bilo mogoče spregledati; ni jih bilo mogoče preslišati, ker so mu bile znane iz lastnega življenja, znane iz življenja drugih ljudi.

«Tako zgodaj?» je včasih pomislil. Ali takoj nato si je rekel: «Vsaka stvar se mora nekeje začeti. Saj se tudi zanesljivo na drugem mestu konča. Začela pa se je morda še pred rojstvom. Ali pa se bo s smrtjo končala?»

Da, vedel je to. Vendar se mu je zdel potek življenja boleč in zato je otroke, prebujajoče se otroke, popje, obžaloval. Že je segla železna pest po tebi, je mislil, gledal na otroke in si odgovarjal: Kdaj te izpusti? V rakvi? Prej? Kasneje?

Pa druge poti ni bilo. Nekje je bil začetek, nekje je bil konec, vmes je bilo življenje in to, kar je bilo vmes, življenje, je bilo treba živeti, doživeti, preživeti. Bil je ukaz, bila je usojenost, neizbežnost.

In glej, tu je bilo ono čudo. Učitelj se je v tem pomladnem jutru razločno zavedel tega čuda, da je človek, ki ga je imel v misli in pred sabo, izgoreval to življenje v čistem ognju, v tihi vdanosti, in tej vdanosti je bilo prav ljubezen ime. Ves ta narod, če je le kaj zbučen, je tak.

Učitelj se je zamislil v obličja in glave otrok, ki so bili pred njim, in je vedel, da je tako. Večina so bili medlo kostanjevih las, manj jih je bilo popolnoma svetlih, kakor predivo so bili nekateri, a čisto malo je bilo črnkastih otrok.

Ta dokaj prevladujoča enotnost obličij — lica so bila odprta, rjave oči odprte, željno razklenjene, — ga je utrjevala v veri, da tudi duša, notranje jedro otrok ne more biti drugačno.

Naročnina: Mesečna 9.000 lir - celoletna 108.000 lir. - V SFRJ številka 6,00 din, naročnina za zasebne mesečno 100,00, letno 1000,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 140,00 letno 1400,00 din.
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Gradišče 10/II. nad. - telefon 223023

Oglasni - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 39.000 lir. Finančni in legalni oglasi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 550 lir beseda. Ob praznikih: povečanje 20%. IVA 18%. Osmrtice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.

primorski

dnevnik

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD Stretto De Rubis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEC

Ker so dosedanja spodbujanja odpovedala V romunskih delovnih kolektivih uvajajo nagrajevanje po učinku

BUKAREŠTA — Po obsežnih razpravah, ki so trajale več mesecev, je pred časom napovedana uvedba «nagrajevanja po učinku» v Romuniji postala stvarnost. Te dni je bil namreč sprejet «paket» novih zakonov, ki urejajo to področje in ki bodo odslej predstavljali osnovno za določanje višine plač in mezd za 7,5 milijona Romunov, zaposlenih na najrazličnejših področjih.

Kaže, da romunski delavci in uradniki doslej niso pokazali tolikšne zagnanosti pri delu, kakor so želeli in pričakovali nadrejeni organi. Tudi dosedanje «stimulacije» niso dosegle svojega namena: za prehodno zastavico ali pa za to, da je bila njegova slika z imenom in pohvalo prilepljena na stenski časopis v podjetju, se romunski delavec očitno ni več dovolj ogreval in je bilo torej treba najti neko privlačnejšo rešitev, da bi zagotovili izpolnjevanje ali celo preseganje planskih obveznosti.

Na osnovi «paketa» pravkar sprejetih zakonov, višina plač in mezd ne bo omejena niti z minimalnim, niti z maksimalnim pragom. Odvisna bo od «kvalitete, količine in pomena opravljenega dela». To načelo bo veljalo za vse, od ministra do zadnjega delavca v danem kolektivu. Celotna struktura bo slonela na «dogovore-obveze»: na najvišji ravni bosta takšen «dogovor-obveza» podpisala država, oziroma zanjo minister ali pristojen funkcionar, in delavni kolektiv, ki ga bo v tem primeru zastopal generalni direktor. S podpisom dokumenta se bo podjetje obvezalo, da bo stremelo po racionalnem izkoriščanju svojih zmogljivosti, da bo varčevalo s su-

rovinami, energijo in gorivom, da se bo tehnološko izpopolnjevalo obveznosti glede izvoza proizvodnje v tujino. Hkrati s tem se bo podjetje obvezalo, da bo strogo spoštovalo navodila partije in državne zakone. Podobne sporazume bodo podpisovali tudi sami ministri in ravnatelji delovnih organizacij osebno ter se obvezali, da bodo pravilno vodili zaupani jim resor ali podjetje ter preudarno razpolagali z ustreznimi imetjem.

Na osnovi tako sprejetih obveznost se bo ustvarjal finančni sklad, iz katerega se bodo delile «nagrade» zaposlenim delavcem po tarifnih pravilnikih, ki bodo veljali za posamezne vrste del. Del sredstev v skladu bo določen za izplačevanje posebnih nagrad tistim delavcem, ki bodo dosegli najboljše učinke.

Kaj pa v primerih, ko ne bo mogoče doseči plana ali ko v določeni delovni organizaciji ne bo mogoče izkoristiti v celoti proizvodnih zmogljivosti? Glede na to, da novi «paket» določa, da sme imeti vsaka delovna organizacija le «nujno potrebno osebje», bo v takih primerih treba skrajšati število zaposlenih, kar odpira možnost povratka odvečnih delavcev v kmetijske delovne zadruge. Skratka, nikomur ne bo več zajamčena plača, kakor tudi njena višina ne bo več omejena. Da bi se izognili fluktuaciji delovne sile, je v «paketu» določeno, da bo novonastavljeno osebje prejelo za dobo pet let le polovico plače, medtem ko mu bo druga polovica nakazana na poseben tekoči račun. Po petih letih službe pri istem podjetju pa bo posameznik lahko dvignil ta denar ter seveda vnaprej prejel tudi polno plačo.

Na soncu Azurne obale

V vročini je lepoticam prijetno se nastavljati tudi soncu na Azurni obali (AP)

Škandal v Sovjetski zvezi Tovarna se pogreza

MOSKVA — Namestnik prvega ministra SZ Ignati Novikov, še en član sovjetske vlade in nekaj desetih visokih funkcionarjev SZ je moralo odstopiti zaradi «velikih napak» pri načrtovanju, gradnji in delovanju na najpomembnejše sovjetske tovarne za opremo za jedrske elektrarne. Gre za tovarno Atommas iz Volgodonska, nedaleč od Črnega morja, ki so jo sovjetske oblasti od nekdanj pričakovale za najmodernejšo tega sektorja in od katere je bil v veliki meri odvisen uspeh sovjetskega načrta, da bi do konca desetletja podvojili število jedrskih elektrarn in da bi jedrska energija dosegla 12 odstotkov celotne električne porabe SZ.

Mnogo podrobnosti ni znano, saj so sovjetski časopisi o tem le obrobno pisali, vendar pa je bilo moč prebrati, da bi se zaradi napake pri izbiri zemljišča in zaradi napačnega načrta nje lahko del tovarne zrušil in da vsekakor temelji popuščajo. Pravda je v zvezi s tem pisala, da so med gradnjo tovarne sistematično kršili tehnološka določila, da pri gradnji niso spoštovali načrtov in da so začeli delovati oddelki «z velikimi pomanjkljivostmi».

Z vprašanjem se je ukvarjal tudi politbiro KP SZ, ki je ugotovil «hude kršitve državne ureditve» in je naglasil, da so bili odgovorni «strogo kaznovani». Agencija TASS je včeraj sporočila, da je bil «upokojen» namestnik prvega ministra in načelnik ustanove za industrijske gradnje Ignati Novikov. Na tem mestu je bil Novikov več kot 20 let, je tudi član CK KP SZ, v preteklosti je bil minister za elektrarne, leta 1980 pa je bil predsednik organizacijskega odbora mo-

skovskih olimpijskih iger in je kot tak vodil gradnjo vseh najpomembnejših mestnih športnih naprav. Škandal je seveda močno razburil Volgodonsk, mestce s 60.000 prebivalci, ki so v veliki večini zaposleni prav v tej tovarni. Iz poročila, ki ga objavlja Pravda sicer izhaja, da težave zadevajo predvsem gradbene aspekte tovarne, omenja pa tudi, da obstajajo resni problemi tudi v zvezi z delovanjem podjetja in z izpolnjevanjem načrtov proizvodnje.

S «pajkom» kradli avte

RIM — Po večmesečni preiskavi so agenti sodniškega oddelka rimske kvesture aretirali pripadnike večje tolpe, ki se je specializirala pri kraji večjih avtomobilov (70 vozil), motorjev (100), avtomobilskih vrat (1000 kosov), armaturnih plošč, avtomobilskih plaščev (stotine kompletnih garnitur).

Tolpa je delala v neki delavnici, ki je razstavljala stare avtomobile. Zlikovci so pri kraji domiselno uporabljali «pajka», ki je pobiral avtomobile, ki so bili parkirani na nedovoljenih mestih. Spremljal jih je uniformiran «mestni redar».

Zmikavt «nehote» vrnil gozdarju mesečno plačo

AGRIGENTO — Kakšno prijetno presenečenje za skromnega gozdnega delavca in takšno slabo «poklicno» spričevalo za butalastega zmikavca: dni po kraji je 48-letni Giovanni Traina dobil povrnjeno listnico in našel srečen v njej tudi vseh 700.000 lir svoje junijske mesečne plače. Sedem častnih novih stotisočakov, ki jih je prejel od gozdarske uprave na Siciliji, je bil namreč skril pod podlogo denarnice, medtem ko je imel v vidnem razdelku le 2.500 lir.

Nerodni tat, ki ga je bil obral, se je pač zadovoljil s tem bormim plodom, medtem ko velikih bankovcev sploh ni odkril. Skriti so pa morali biti prav spretno, saj jih niso odkrili niti uslužbenci pošte (tat je bil «prazen» denarnico odvrget v nabiralnik) niti karabinjerji, katerim so denarnico izročili in so jo na osnovi najdenih dokumentov vrnili presrečnemu Trainu.

Proti hladu Falklandskih otokov

Manj lepe, a hrabrejše angleške vojakinje se pa odpravljajo na hladne in vetrovne Falklandske otoke

V ZRN od 1986 bencin brez svinca

BONN — Na včerajšnji seji ministrskega sveta ZRN so ministri sprejeli sklep o pravnih premisah za uvedbo, začeti od 1. januarja 1986, povzročijo izvozne bencina, ki ne bo vseboval svinca. Po mnenju vlade bo ta ukrep krepko pripomogel v boju proti onesnaževanju zraka in proti počasnemu neizprosnosti smrti gozdov.

Od omenjenega datuma naprej bodo v ZRN registrirani avtomobili, ki bodo opremljeni s katalizatorjem, ki omogoča delovanje motorja z bencinom brez svinčne primesi. Katalizator pa stane od 1000 do 1500 mark (od 600.000 do 900.000 lir).

Vladni glasnik je izrazil upanje, da bodo tudi druge države EGS uvedle to pobudo. Po Kohlovem mnenju se ZRN ne sme pustiti pogojevati od drugih glede tako pomembnega vprašanja pri ekološki zaščiti.

Od držav EGS se tej pobudi najbolj upirata Francija in Italija.

N. V. Gogolj: Taras Buljba

(9.)

riše: Željko Lordanić

